

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 și un șir a treia-ora 10 bani.

Băncile noastre.

După școalele noastre naționale, nimic nu-i doare așa de mult pe dușmanii înaintării noastre culturale și economice, ca băncile românești. Lucrul e ușor de înțeles. Nu e destul să avem cultură națională, care să dicteze spiritului și inimii noastre. Fără mijloace materiale naționale cu greu își poate înfăptui cineva idealurile naționale. Și o unealtă strălucitoare pentru întărirea materială națională sunt băncile naționale. Ele au la noi menirea (ținta) să scape poporul din ghiarale cămătarilor, fie aceștia străini sau români, să-i deie Românilui capitalul de lipsă, când vrea să-și mărească moșia, să se apuce de-o întreprindere, care făgăduiește câștig bun, să-și deschidă s'au lărgească atelierul. Lucrând cei chemați pentru a deștepta în sufletul poporului spiritul de economie (cruțare), Românul să găsească cu ușurință banca condusă de oamenii lui de încredere, unde să-și depună economiile sale. Băncile noastre naționale trebuie deci să fie o cetate a luptei noastre de apărare economică, dar totodată și în fruntea armatei, care pornește la atac pentru cucerirea terenurilor pierdute și pentru cucerirea de bunuri nouă pe sama poporului nostru.

Nu e însă destul cu atâtă. Starea politică a poporului nostru e astfel, încât dacă vom aștepta dela bănci numai isprăvuri de ordin material am săvârși o mare greșală. După jertfele aduse de poporul întreg pentru păstrarea și lărgirea culturai sale naționale, băncile sunt chemate să urmeze în rândul al doilea cu jertfele aduse pe acelaș altar.

Să lămurim lucrul. Partea cea mai mare a băncilor noastre — vorbim conștient (cercetând) bilanțurile, cari se publică acum în foile naționale — cred că și-au îndeplinit pe deplin rolul de institut național, dacă au dat bani cu împrumut, de regulă cu polițe (vechese) și au primit bani spre păstrare. Se mulțumesc apoi, ca la sfârșitul anului financiar (când se încheie socotelile) să arete un profit cât mai mare, pentru-ca dividendă (dobânda după banii cu cari s'a înființat banca) să fie frumoasă și fondul de rezervă să devină cât mai mare. Zace în firea lucrului, ca o bancă asta să urmărească mai întâiu. E îmbucurător, când vedem, că e românesc capitalul, care crește, că sunt Români cei ajutamați, că sunt Români cei-ce iau dividende. Și mai îmbucurător e, când vedem în rubrica depunerilor sute de mii, la câteva bănci chiar milioane de coroane, căci sutele acestea de mii și mi-

lioanele acestea dovedesc creșterea spiritului de economie la poporul nostru și prin aceasta creșterea avuției naționale.

Dar cu atâtă nu e destul. E foarte potrivită vorba Românului „bani are și Țiganul”. Dar pentru aceea tot fi iasă părul prin căciulă, zdrențele curg de pe el, e vecinic nespălat și locuște în bordeiu cu purc lul împreună. Dacă prin ajutorul dat de bănci prin împrumuturile ieftine, dacă prin creșterea spiritului de economie ni-s'au îmbunătățit starea materială, prin ce se arată aceasta îmbunătățire? S'a mărit moșia românească? Ni-s'au înmulțit numărul negustorilor? Sau dacă nu s'a înmulțit ca număr, și-au înmulțit cei ce-i avem capitalul și și-au lărgit și întărit cercul afacerilor lor? Avem cu mult mai mulți meseriași, decum aveam cu 10—20 de ani în urmă, sau dacă numărul a rămas tot cam acelaș, meseriași ce-i avem și-au mărit atelierul și lucrează cu calfe și învățacei mai mulți? Poporul nostru își lucrează moșia mai bine sau e pătruns în păturile cele mai largi de necesitatea (lipsa) tovarășilor, cu ajutorul cărora să poată trage cel mai mare folos cu puțință din tot ceea ce-i produce curtea, grădina și moșia?

La aceste întrebări trebuie să răspundem deocamdată cu nu. Recunoaștem, că sunt un număr frumuseț de bănci, cari privesc dintr'un punct de vedere mai înalt, când e vorba de a-și împlini datoria de bancă națională. E destul să amintim „Albina”, „Economul”, „Reuniunea de păstrare” din Săliște, „Lumina” din Sibiu și altele. Dar avem și în una și aceeași comună câte două bănci, de concurență, cari sunt mai mult institute de speculă. Avem și câți-va bărbați pătrunși de însămnătatea cea mare culturală, culturală în înțelesul cel mai larg al cuvântului, cari își ridică glasul pentru o lărgire a activității băncilor noastre. Amintim pe cei dela „Revista Economică” din Sibiu, dar mai ales pe dl Osvadă dela Hunedoara și pe dl Tordășianu din Sibiu, cari au prea puțini tovarăși. Dar nu mai puțin adevărat e, că pe lângă acest glas frumos se aude și croncănitul urit dela Brad, unde se pune la cale o subjugare economică a poporului nostru, ademenindu-l cu făgăduieli de foloase mari pe toate terenele economice, dacă va primi să între într'o tovarășie străină.

Cele întâmplare la Brad sunt un simptom (semn), care trebuie să dea de gândit conducătorilor și acționarilor băncilor noastre. Trebuie să urmeze pilda și sfaturile date de puținele bănci și puținii oameni, cari au văzut și văd mai

departe. Prin faptul, că în fie-care ținut românesc avem una sau mai multe bănci românești, cari dau bani cu împrumut și primesc bani spre păstrare, organizarea noastră economică nu e nici pe departe terminată (sfârșită).

Băncile noastre vor trebui să contribuie din ce în ce cu sume tot mai mari la susținerea școalelor noastre primordiale.

Băncile noastre vor trebui însă înainte de toate să formeze un personal special, care să facă apostolat pentru înființarea diferitelor tovarășii în toate satele noastre. Nu e lucru mare, ca întovărășindu-se două, trei sau zece bănci să trimită bărbați harnici, de pildă în Danemarca și Germania, unde să studieze timp de un an sau doi rostul tovarășilor sătești. Intr'un timp mai scurt pot să studieze și izbânda la care a ajuns mișcarea tovarășilor în România, aici sub directa supraveghiere a statului.

Când tovarășii de tot felul, în strânsă legătură cu băncile noastre, vor înflori prin toate satele noastre, atunci vom putea zice, că băncile românești și-au îndeplinit datoria lor națională, iar neatărnarea noastră economică și prin ea și cea culturală, va fi asigurată.

Suntem în toiul adunărilor generale ale băncilor românești. Unde funcționarii, respective direcțiunile lor se vor dovedi și acum încă cu păreri prea înguste în privința menirii unei bănci românești, poștească acționarii să ia inițiativa (să înceapă) pentru a îndrepta activitatea (lucrarea) băncilor și pe căi nebatătorite până acum, dar toate ducătoare la singura țintă dorită: îmbunătățirea stării economice și culturale a poporului nostru și prin aceasta asigurarea neatărnării economice și culturale.

Dorința lui Tisza. Am spus, că la banchetul dat în Arad de episcopul român lui Tisza, acesta și-a exprimat dorința, că episcopii noștri români să înceapă lucrarea de împăcare între Români și Maghiari Tisza înțelege sub „lucrarea” aceasta o nouă buimăcare a Românilor, pentru-ca să slăbească și aceștia puterea de luptă pentru înfăptuirea programul nostru național.

Adunându-se episcopii români greco-orientali în Budapesta la ședințele fundațiunii Gozdu, Ungurii credeau, că se vor sfătuși în privința pașilor, ce trebuie făcuți pentru această „împăcare”. S'au înșelat însă, căci după-cum au declarat episcopii noștri, cu toate că sunt apostolii păcii, n'a sosit încă timpul pentru împăcare și nici oamenii nu sunt încă lămurii în privința aceasta.

Poporul român e lămurit: Guvernul ar vrea

să ne tragă din nou pe sfoară, vărând zizanie între conducătorii noștri, ca să-și poată continua cu și mai mare furie lucrarea de nimicire a școalelor noastre și a ființei noastre naționale. Noi avem programul nostru național. Îndeplinească-se în mod cinstit aceea ce cerem prin el și pacea e, deocamdată făcută.

Fundațiunea Gozsdu. Membrii comitetului acestei fundațiuni — mitropolitul din Sibiu, ceilalți episcopi neuniți și încă câțiva fruntași — s'au întrunit săptămâna trecută la Budapesta. Din raportul comisiei se vede, că fondul a crescut anul acesta cu un milion de coroane. Venitul a fost de 160 de mii de coroane, din cari o sută de mii s'au împărțit ca burse (stipendii) la elevi de gimnazii și studenți universitari.

Iară proces de agitație. Pe timpul alegerilor din urmă, învățătorul pensionat dl *Elie Pop* publicase câteva cântece populare, în care îndemna pe Români din Șomcuta mare să voteze cu candidatul nostru Dl *Dr. Alexandru Vaida-Voievod*. Procurorul a găsit în aceste cântece „agitație” și a pornit proces împotriva dlui Pop.

Cum se fac de ris! Polonyi viteazul, fost odinioară ministru de justiție (dreptate), dar ungurească, a făcut o strajnică interpelare în dieta din Budapesta. S'a supărat adesea pe legea austriacă despre comerțul ambulant (comerțul cu mărfuri mărunte, pe care-l fac unii oameni umblând din casă în casă și din sat în sat). În legea aceasta locuitorii Croației sunt numiți *Croați*, ceea-ce și sunt, și nu *Maghiari*, ceea-ce nu sunt, precum nici noi Români nu suntem. Iar capitala Croației e numită pe nemțește Agram, și Zagrab, cum îi zic Ungurii (Croatii îi zic Zagreb). Polonyi cere acum, ca guvernul unguresc să protesteze împotriva acestor numiri, cari sunt contra „ideei” neblznice.

Maghiarizare prin tren vicinal. Câțiva scăpătați din comitatul Sătmarului, cărora le e lenă să lucreze, cred însă, că țara e datoare să-i țină, căci de aceea sunt nemeși, au croit planul să facă un tren vicinal dela Sătmar preste Abrud la Supurul de jos. Se'nțelege, că bani ca 'n palmă. S'au adresat guvernului. Acesta, de data aceasta, n'avea parale pentru nemeși flămânzi. Au cerut a doua oară. Tot îndesert. A treia-oară a dat cu tronful cel mare: *primejdia valahă*. Iată ce scriu guvernului: „Ne paște frica, că părțile răsăritene ale Sătmarului azi mâne se *valahizează*. Cu ajutorul căii ferate, pe care o reclamăm cu toată puterea și îngrijirea noastră patriotică, nădăjdum să salvăm maghiarimea din acele părți și totodată să câștigăm pe Valahii locului pentru maghiarism.”

Cei câțiva păcătoși dela Brad să se grăbească a se înscrie iute între membrii societății viitoare. Aceasta lucrează, credem, după dorința lor.

Sălbătăcii de-ale jandarmilor ungurești. La alegerile din anul trecut, un jandarm bătuse pe un țaran român. După aceea tot jandarmul s'a pus și a pârât pe Român, că a vrut să-i smulgă pușca din mână și să-l bată. Lucrul a ajuns înaintea tribunalului din Arad. Toți martorii au declarat, că jandarmul a fost cel vinovat, așa că tribunalul a achitat (declarat nevinovat) pe Român.

Foarte frumos, dar cum rămâne cu dreptatea deopotrivă pentru toți, care se zice, că ar domni și în Țara-Ungurească? Dacă ar fi bătut Românul pe jandarm, ar fi fost desigur condamnat la închisoare de luni de zile.

Când însă niște animale sălbatice în chip de om anopesc în bătai pe alegătorii români — las, că mai bucuros îi împușcă, tot nepedepșiți — n'ar trebui legate în cușca de feară dela menagerie?

Petiția alegerii dela Orăștie. În cauza alegerii dela Orăștie, unde candidase vrednicul nostru luptător *Dr. Aurel Vlad*, s'a ținut pertractare zilele trecute, la Curia din Budapesta. *Petiția (recursul) Românilor a fost apărut de dl Dr. Bontescu, avocat în Hașeg.* În petiție se spune, că la alegere s'au cumpărat voturi din greu și alte multe nedreptăți. *Hotărrea Curiei în afacerea recursului se va publica numai la 11 Martie n. înainte de amazi.*

Făgădaș bun, bucuria prostului! Asta o simțesc acum și Germanii din Vârșeț. Când au fost alegerile, Șvabii naționaliști au vrut să candideze un German naționalist, pentru-că au început să le fie rușine să se mai injuge la carul unui neam potrivit lor. Cei guvernamentali au început însă să strige, că naționaliștii vor să strice orașului, căci ministrul le-a făgăduit să aducă în Vârșeț un tribunal, ba chiar și un batalion de soldați, apoi le va face și un spital. Și au biruit mameleucii (cei slabi, cari țin cu orice guvern) și au ales un guvernamental. Acum li-s'a spus verde mameleucilor, că n'o să capete tribunalul dorit, de soldați și spital nici vorba. A fost bună păcăleala aceasta, căci le-a desohis ochii și celor orbi, așa că la alegerile pentru consiliul comunal, cari se vor face în curând, vor mătura în sfârșit pe mameleucii, cari s'au înstăpănit la primărie. Și aceasta numai cinste va face concetățenilor noștri germani.

Cum înțelege administrația maghiară libertatea de presă. În Lugoj se tipărește de pe la sfârșitul anului trecut o foaie nemțească, care apare odată pe lună. Numele ei e „*Die neue Zeit*” (Timpul nou). Ea e răspândită mai ales în Moravița și în comunele vecine. Proprietar și redactor e dl *Heinrich Anwender* un German vrednic după cum se vede din felul cum scrie, căci caută să deștepte tot mai mult spiritul național și mândria germană în Șvabii din acele comune. După lege, celce vrea să scoată o gazetă, trebuie să înștiințeze pe vicecomitele despre aceasta. Dacă foaia apare zilnic sau săptămânal trebuie să depună o cauțiune mai mare sau mai mică. Dacă apare însă numai odată pe lună, *nu trebuie cauțiune*. Vicecomitele din Timișoara, călcând legea, n'a vrut să ia la cunoștință înștiințarea dlui Anwender. Acesta nu s'a mulțumit cu hotărârea vicecomitelui, ci a făcut apel (recurs) la ministrul de interne, care a trebuit să ia spre știință înștiințarea. Foaia apare acum regulat.

Ținută bărbătească. Înainte cu opt-nouă ani, legea lui Bánffy despre schimbarea numelor de comune li-s'a părut Șvabilor din Bănat un fleac, pentru care nu merită să te superi. Acum le-a ajuns și lor rândul cu maghiarizarea numelor de comune și . . . s'au deșteptat. O ținută frumoasă bărbătească dovedesc locuitorii din comuna *Liebling*, ceea-ce pe românește ar însemna *drăguț, cel mai iubitt*. Ministrul de interne i-a schimonosit numele în *Kedvencz*. Șvabii au hotărât să protesteze până la împăratul contra acestei maghiarizări. Rugarea au iscălit-o nouă sute de țărani din *Liebling*, cari arată, că numele *Liebling* i l-au dat încă bunul împărat Iosif al II-lea.

Osândirea poetului Goga.

În numărul trecut al foii noastre am spus, că poetul nostru de valoare, dl *Octavian Goga*, a fost osândit în două procese la *1 lună temniță de stat* și *600 de coroane pedeapsă în bani* pentru publicarea unor poezii, scrise de alții, în „Țara Noastră”.

Despre osândirea dlui Goga se miră azi nu numai Românii, dar chiar și Ungurii zic, că această pedepsire e lipsită de ori-ce temei. Totul s'a pus la cale numai cu scop ca să poată cumva să mai năcăjească pe iubitul nostru poet. Din cauza acestor procese dânsul a fost oprit în mai multe rânduri ca să meargă în străinătate.

Acum s'au aflat chiar și mai multe toi ungurești, cari au scris în această cauză, desaprobând (neafiând cu cale) sentința adusă. Așa bună-oară gazeta ungurească „*A világ*” scrie, între altele, următoarele:

Astăzi nu se știe cu toată siguranța unde se vor opri valorile trezite de sentința curții cu jurați din Cluj, în procesul de agitație al lui Octavian Goga. Aceste valori se alungă din ce în ce mai departe. Căci cazul lui Octavian Goga conține o parte însemnată a chestiei de naționalități, din care poți trage urmări triste pentru greutatea rezolvirii acestei chestiuni atât de agitate. Avem motive să ne temem că din osândirea poetului lor (adecă al Românilor) favorit, Românii vor făuri o nouă armă contra ungerimii, care va fi mult mai păgubitoare decât cazul neînsemnat, pedepsit de curtea cu jurați din Cluj.

Octavian Goga a dirijat la Sibiu foaia românească „Țara Noastră” și pentru câteva publicații agitatorice — în lipsa adevăratului autor — l-au tras pe el la răspundere. Și Goga de voie de nevoie, a trebuit să primească răspunderea, căci așa spune articolul XVIII din așa numita lege a presei (gazetelor) din 1848. Jurații au aflat pe Goga vinovat de agitație în două rânduri și tribunalul l-a condamnat la câte 300 de coroane și o lună temniță. Foarte bine. Goga, va face luna de temniță și aci se va gândi de bună-seamă la dreptate și la ideea de stat, despre care în tinerețe i-sse spusese, prin școli, că nu e nici un învățământ primejdios pentru ele.

Doar spune sentința: Goga Octavian a agitat contra Ungurilor. Natural, tribunalul nu putea hotări altfel, căci era legat de hotărârea juraților. Și pentru respectul ce se cere față de legi trebuie să ne mulțumim și cu sentința aceasta. Iar jurații vor putea cugeta în orele libere, când se calcă mai mult ordinea de drept, atunci când se achită (iartă) oameni, ce au săvârșit omoruri, ori când e trântit cineva în temniță pentru versuri, pe cari nici nu le-a scris el?

Între fruntașii ungerilor din Cluj sentința a trezit un puternic răsunset de desaprobare. Se resimte că s'a făcut o nedreptate. Și se aud glasuri spunând, că după ridicarea sentinței la putere de drept, ar fi datorii „Societății literare ardeleno”, să facă pașii de lipsă pentru grațiarea (iertarea) scriitorului care și-a câștigat merite frumoase pentru literatura națională. Căci, se spune, că deși ordinea de drept a fost atinsă prin greșala dlui Goga, aceasta își are satisfacția prin aducerea sentinței, scriitorul însă trebuie mântuit.

de pedeapsă: aceasta o cere însuși spiritul lui Petőfi și Madách.^{*)}

Cu atâtă însă nu s'a încheiat această afacere. Valurile se agită mereu și Români vor și spune străinătății cu ce se răsplătesc în Ungaria cei cari cu toate că fac parte dintre naționalități, aduc ungerimii servicii culturale printre celelalte neamuri din țară.

Firește, legislatura (legile țării) e lucru foarte frumos, dar peste măsură de greu. Și nu poți da dreptate la doi împrieinați deodată.

Apponyi în America.

Cititorii noștri știu, că hingherul școalelor noastre, contele Apponyi a plecat de mai multe săptămâni în America, ca să îmbete cu apă rece, adică cu potopul de vorbe goale, de cari e meșter, pe Ungurii de acolo și de va putea și pe Americani. Înainte de-a arăta, cum se lumiează Americanii în privința lui Apponyi, lăsam să urmeze o parte din frumosul articol, scris despre acesta, în gazeta „America” nr. 13:

„În timp ce contele Albert Apponyi își face turnul lui prin țara libertății, prin Statele-Unite, ca împreună cu alți bărbați luminați să se sfătuească asupra păcii universale, în țările de sub coroana Sfântului Ștefan sute de mii de glasuri desădăjduite blastămă politica barbară și nelegiuită a lui Apponyi, care ca o suflare a unui duh rău a stâns lumina națională din școalele profesionale ale naționalităților. — Cât pentru noi Români, cari suntem bătuți de Dumnezeu, ca să suferim de veacuri loviturile date din partea oamenilor de stat maghiari, nu putem decât să ne întoarcem cu scârbă față, când vedem atâtea laude, cari se aduc din partea foilor ungerști din America la adresa lui Apponyi, și ne cuprinde greața, când vedem atâtea lingușitori și oameni de speculă politică, cari ridică în slava cerului pe demonul politic, pe năluca națională a Ungariei, pe șazisul „Contele negru”, pe ucigașul culturii naționale din Ungaria, pe fariseul civilizațiunii de azi.”

Marea gazetă americană, „Cleveland Leader”, scrie în numărul său dela 9 Februarie a. c. între altele, următoarele:

„Pe când căpeteniile Maghiarilor din America au pregătit pentru a-i face lui Apponyi o mare paradă de primire, în același timp nemaghiarii sub conducerea căpeteniilor dintre Slovaci, Transilvăneni,^{**)} Români, Italiani, Croați și Germani din nordul Ungariei s'au întrunit în „Puhalla Hall”, unde s'au înțeles asupra împărțirii de înștiințări cu prilejul venirii lui Apponyi, descriindu-l pe acesta ca pe un om politic fără temei, un reacționar, un prefăcut. Ei vor da ocaziune în felul acesta, ca nemaghiarii să aște și să-și poată face părerea, ce fel de om e Apponyi, care zice despre el, că este apostolul păcii. Un apostol al păcii universale? Nu, ci un apăsător al naționalităților din Ungaria, un reacționar, un prefăcut. El este un monarhist înainte de toate, apoi egoist, care lucrează numai pentru gloria lui. El a fost contra votului universal în Ungaria, el a silit și a dat ordin, ca întreaga populațiune a Ungariei să vorbească și să în-

^{*)} După cum se știe, dl Goga a tradus în românește mai multe versuri ale poetului Petőfi, care atât de grozav și de frumos a scris despre libertate și contra tiraniei. De asemenea poetul Goga a tradus o scriere renumită a lui Madách, numită „Tragedia Omului”. Pentru aceste traduceri dl Goga a fost acum câteva luni membru la „Societatea Petőfi”.

^{**) Nota „Foil Poporului”.}

^{**) Pe Transilvănenii îi socotește ca o nație deosebită.}

vețe numai limba ungeroasă. Pentru ce Björnsterne Björnson n'a vrut să ia parte la conferința de pace din Haga, la care a luat parte Apponyi? Pentru-că acel poet mare n'a vrut să stea alături de Apponyi.”

Până acum n'avem știri mai amănunțite despre modul, cum a fost primit fariseul acesta. O telegramă primită de gazetele din București spune, că în Chicago Ungurii socialiști au făcut mare gălgăie la o conferință ținută de Apponyi. S'au luat la bătaie, au fost mai mulți răniți. Pe mulți i-a arestat poliția.

O altă telegramă din Chicago vestește următoarele: Sub podul sălii dela Academia Artelor frumoase, unde Apponyi urma să țină o conferință, s'au găsit două bombe. Fiiturile erau potrivite în așa fel, încât bombele ar fi explodat cu o jumătate de oră mai târziu. Poliția a încunjurat numai decât clădirea Academiei, arestând toate persoanele suspecte. Apponyi a fost însoțit de polițiști atât la sosire cât și la plecare.

Ungurii vor să convingă autoritățile americane, că atentatorii sunt membrii de-ai naționalităților din Ungaria. Explozia bombelor ar fi fost o adevărată catastrofă, căci ar fi perit o mulțime de oameni.

De un lucru suntem siguri, că s'au convins Americanii: Apponyi e urgisit până la scârbă nu numai de Nemaghiarii, pe cari politica sprijinită de el i-a silit să emigreze la America, dar chiar și de o parte dintre Maghiari.

Din Săliște.

Ceva despre înființarea, dezvoltarea și adunarea generală cu ocazia jubileului de 10 ani a „Reuniunii Economilor”.

Un țăran fruntaș, adică inteligent, cu stare bună, conștin de drepturile și datorințele sale pe toate terenele, de cari țărani — durere — puțini avem, îmi spunea ocazional mai acum e anul cam următoarele:

Încă înainte de anul 1900 căutam pe un bărbat superior — cu cultură mai multă și cu inimă largă și bună — care să stea într'ajutor înaintării pe teren cultural și economic țăranilor noștri economi din Săliște, înființând o reuniune. Vedeam, că intelectualii (domnii) aveau casina lor încă de pe timpul războiului Românilor cu Turcii, meseriașii reuniunea lor, care pe atunci era pe calea progresului, — numai noi oierii, neguțătorii de țară, arândașii de mici moșii și mulți alți economi trăiam risipiți și părăsiți.

Între domni nu ne prea era locul, căci de — așa era vremea — iar la meseriași nu ne-ar fi îngăduit nici chiar statutele, ne mai vorbind de local etc.

Cum am amintit, aveam mare lipsă de dezvoltare și înaintare în cele culturale, sociale și economice, ba începuserăm a nu mai avea nici acea înrăurire asupra mersului afacerilor comunale și bisericesti-școlare, deoarece alții aveau interes ca așa să se întâmple, deși noi eram adevărații purtători ai greutăților și Săliștenii băștinași.

Am cercetat pe un venerabil domn bătrân cu merite pentru înaintarea locuitorilor acestei comuni, spunându-i gândul și dorul meu. M'a îmbrățișat, sărutat și a plâns, apoi mi-a zis: „Dragul meu meriți recunoștința vecinică a tuturor Săliștenilor de bine și te invit să rogi pe dl silvicultor Ittu să se pună în frunte. Eu — durere — nu pot, căci am prea mulți dușmani și”

Dl Ittu cu cea mai mare dragoste a făcut mai mult decât am fi putut aștepta. Dânsul a compus și statutele, iară consfăturile în cere mai larg avute în locuința dânsului erau

adevărate conveniri frățești. Acest domn, primul președinte activ, — azi de onoare, — deoarece searcă l'a depărtat de pe aici, petrecea tot timpul liber în mijlocul acestor țărani, pe cari îi iubea cu adevărat, dar nici aceștia mai puțin. Și azi când dă prin părțile acestea nu uită să între în localul reuniunii și să se intereseze deaproape despre mersul ei.

Cam aceasta e cuprinsul spuselor fruntașului țăran.

Președintele de acum, dl avocat Dr. Nicolae Petra, a dat nou avânt dezvoltării Reuniunii. De trei ani încoace a înființat o bibliotecă frumoasă și folositoare. Insemnez că și toate scrierile apărute sub îngrijirea „Asociațiunii” s'au procurat, ceea-ce comitetul Reuniunii noastre își va ținea de datorință a face și în viitor.

Un „Album” frumos conține fotografiile membrilor fondatori și ordinari.

Adunarea generală a fost conchemată pe ziua de Mercuri în 15 Februarie nou (Întâmpinarea Domnului), la 2 oare după amiază. În aceeași zi la serviciul liturgic de duminică, în biserică cea mare, au luat parte cam 40 de membri ai Reuniunii, cari apoi au asistat la părăstasul servit pentru răposatul membru ordinar dela înființarea reuniunii Nicolae Crățiu. Acesta donase prin testament 50 coroane fondului Reuniunii.

Vorbirea de deschidere a adunării generale, ținută de dl Dr. Nicolae Petra a fost o adevărată înălțare sufletească. Domniasa a reogândat pe scurt dezvoltarea Reuniunii în decursul celor 10 ani, amintind și multe amănunte, cari la astfel de ocazii servesc spre întărirea în bun simț, nobleță, iubirea deaproape și convingerea despre puterea prin asociere.

Șase gazete stau la dispoziția membrilor. Avera Reuniunii e de 2800 coroane, are de prezent 24 membri fondatori, 36 ordinari în viață și 13 ajutători.

După încheierea ședinței în urma unei propuneri, s'a eternizat jubileul de 10 ani prin o colecție de surprindere pentru procurarea unui steag pe seama Reuniunii. În câteva minute s'au adunat 80 coroane.

Se impune, ca pentru viitor să se dea importanță mai mare dezvoltării în cele economice, și ar fi poate de dorit punerea în legătură atât cu „Asociațiunea” cât și cu „Reuniunea Economică” a comitatului, cari de un timp încoace muncesc spre folos vădit.

Dintre membrii casinei române paremi-se numai unul sprijinește și aceasta reuniune în calitate de membru ajutător; ceilalți doar numai din ausite îi cunosc localul. Oare casa societăților care e să se zidească avea-va vre-o înrăurire binefăcătoare asupra acestor stări anormale? Țăranul nu prea îndrăznește să se imbulzească între domni, iar aceștia nu au dreptul să se ferească de țărani!

Săliște, în Februarie 1911. D.

Nota Redacției. Publicăm în întregime acest raport despre „Reuniunea Economilor” din Săliște, deși în o parte a celor scrise să amintește în treacăt despre unele lucruri cam bătătoare la ochi. — Dar fiind „Foaia Poporului” un organ popular, am aflat cu cale a da ocazie țăranilor fruntași din jurul „Reuniunii Economilor” — cari formează un număr respectabil — ca să-și spună ceea ce-i doare. — Bine înțeles, asta nu însemnează, că noi am trage la îndoială dragostea intelectualilor Sălișteni față de țărănime în general.

Ce scriu alte gazete?

„Tribuna“ (Arad). Am arătat și noi ținuta, care nu trebuia aprobată, a câtorva cărțurari români din Făgăraș, cari împotriva hotărârii laudabile, luată de majoritatea cărțurarii de-acolo, n'au stat la îndoială să ia parte la balul societății „Crucea Roșie“, în fruntea căruia era vestitul prefect al comitatului Făgăraș, Széll. Era de datoria Românilor de bine să nu zădărnicească frumoasa manifestare de protestare, ce s'a intenționat prin hotărârea majorității, ci să se țină în modul cel mai strâns de aceasta hotărâre. Se vede-a astfel o ținută vrednică, nu numai în vârtutea solidarității neapărate și perfecte, ce trebuie să arătăm totdeauna și ori unde față cu societatea ungurească, ci mai ales și în urma zguduitoarelor fapte de barbarism, la cari s'a dedat față cu poporul nostru, în timpul mai nou, organele administrative din acest comitat. Alte popoară, cu o mai vie conștiință a vredniciei lor naționale și mai puțin năpădite de urăta boală a lașității (frică țigănească), ar fi proclamat într-o asemenea situație *jalea națională, lăsându-se pentru un timp îndelungat de toate prilejurile de veselie câte li s'ar fi îmbiat, — chiar în marginile vieții lor culturale proprii.*

„Unirea“ (Blaj). Cooperativele (tovărășiile) sătești reclamă multă jertfă și și mai multă osteneală și răspundere din partea celor-ce le vor conduce și când e vorba de osteneala, care nu se prea răsplătește, cine să o ia asupra sa dacă nu preoții?

Spre scopul acesta ar fi bine, ca clericii noștri pe lângă frumoasele cunoștințe străine teologice să-și câștige și cunoștințe economice practice, tot așa de temeinice ca și cele teologice. Și asta cu atât mai vârtos, că progrese pe terenul moral numai cu țărâtime bine situată materialicește se pot face.

Oățiva preoți harnici de pe Câmpie au făcut primele începuturi. Să sperăm, că cei mulți vor urma de aci înainte!

„Magyar Figyelő“ (Budapesta), gazeta ungurească, al cărei director e însuși contele Tisza, publică două articole, în cari se ocupă cu chestiunea naționalităților. Scriitorul articolelor susține, că guvernul maghiar trebuie să nimicească mai întâiu pe agitatorii naționaliști, între cari cei *valahi* sunt mai primejdioși. Numai când acești agitatori îndrăzneți, cari atacă deadreptul întregimea statului ungar vor fi făcuți praf, se va putea face pacea româno-maghiară.

În „Világ“ (Budapesta), altă gazetă ungurească, învățatul Iászi Oscar răspunde prostiilor scrise în gazeta lui Tisza. Iászi spune, că sistemul de-acum de asupra a naționalităților, folosit tot mereu de guvernele ungurești, e de vină, că nu s'a putut face pace cu naționalitățile. Administrația maghiară, îndeosebi fișpanii și solgăbirăii sunt adevărați sartrapi, *) cari nedreptătesc și apasă poporul român și slovac. Cum să se facă pace în astfel de condițiuni. Cum să aibă Românii încredere în făgăduiele de pace ale contelui Tisza? Dieta ungurească de acum nu arată cu adevărat, care e voința Ungariei. Când se va întruni cea dintâiu dietă aleasă cu votul universal și formată din deputații adevărați ai popoarelor, atunci se va deslega și chestiunea naționalităților din Ungaria.

*) Satrapise numiau în vechea împărăție persiană (pe timpul lui Dariu împărat) slujbașii cei mai mari preste un ținut, cari jefuiau lumea.

Evreii crâjmari din Galiția.

Nu de mult a sosit în Viena o deputațiune de trei mii de crâjmari arândași din Galiția. Ei s'au prezentat la ministrul austriac de comerț, cerând să se șteargă legea, care i-ar face cerșitori oprindu-i să mai vândă rachiu otrăvit țărănilor poloni și ruteni din Galiția. Ca să vadă și cititorii noștri, unde ajunge o țară cutropită de Evrei, vom da unele amănunte.

În Galiția sunt opt milioane de locuitori, între cari 880 de mii de Jidani, așadară din 100 de suflete, 11 sunt Evrei. După o statistică publicată tot de Evrei, în țara întreagă erau 40 de mii de Jidani, cari se hrăneau, dimpreună cu familiile lor (vre-o două sute de mii de persoane) numai din negoțul cu rachiu. Ca pretutindeni, crâjmarii aceștia erau totodată și bancherii, cari împrumutau pe nenorociții țărani cu bani, luându-le sută la sută. Partea cea mai mare a banilor împrumutați curgea tot în buzunarele lor pentru rachiu. Țărâtimea ajunsese roaba rachiuului, și nu numai bărbații, dar și femeile și copiii. De- aici boale multe și o sărăcire tot mai mare a creștinilor. Lucrul acesta a spăriat pe frunțașii poloni și ruteni, cari vedeau, cum se prăpădesc cele două popoară și sufletește și într-ale averii. De aceea dieta Galiției a hotărât, ca să se mărginească, începând cu 1 Ianuarie 1911, dreptul de-a vinde rachiu, micșorându-se înainte de toate numărul crâjmilor. Sunt mulți ani de-atunci și Jidanii ar fi avut vreme să învețe meșteșuguri sau să se apuce de alt lucru. Dar n'au vrut să facă aceasta, crezând, că legea tot nu se va aplica, (nu se va ținea). Pe când la creștini vine pe un muncitor un nemuncitor, la Evrei se vin pe un muncitor — dar nu cu brațele — doi inși, cari nu fac nimic. Jumătate din femeile creștinilor muncesc și ele din greu, la Evrei nici a patra parte.

Se'nțelege, că ministrul austriac nu poate să mai sufere nici el jefuirea creștinilor, nici nu poate să ajute pe Evrei, ca să ducă mai departe viața aceasta de trântori sugători de vlagă popoarelor creștine. Evreii vor trebui să se deprindă și ei cu munca sau să plece din Galiția, pentru care sunt o nenorocire.

Știri politice din străinătate.

Confederațiunea (alianța) balcanică. Din Atena, capitala Greciei, vine știrea, că însuși ministrul de externe al Greciei vrea să plece în călătorie prin țările balcanice și România, ca să lucreze pentru înjghebarea unei confederațiuni (alianțe) balcanice, în care să între Grecia, România, Bulgaria, Sârbia și Muntenegru. Mai mult se înflăcărează pentru ideia aceasta Grecia și Bulgaria, aceasta din urmă a și hotărât unde să fie centrul (mijlocul): în Sofia Bulgariei.

Ideia unei astfel de confederațiuni nu e nouă. Întâiu a iscodit-o Kossuth cel bătrân, care, după-ce declarase Ungaria „independentă“ (?) (La Dobrișin în anul 1849), voia să încheie o alianță *dunăreană* între Ungaria, Sârbia și România, îndreptată în contra Austriei. Ce privește România, trimisese agenți la principele Cuza, căruia îi promitea pentru Românii din Ungaria și Transilvania toate libertățile, dacă îl va ajuta să răscolească din nou pe Maghiari și Românii vor face prostia să se alieze cu aceștia contra domnitorului lor. Cuza pare a fi pus temein pe vorbele sfârșitoare și late ale lui Kossuth, căci s'a iscalit o învoială, din care însă nu s'a ales nimic.

Astăzi se leagă alte nădejdi de aceasta confederație. Bulgarii și Grecii cred, că vor bate Turcia și vor împărți-o între ele. Sârbia încă trage nădejde să se cârpească cu ceva. Ba atât în România, cât și în Sârbia sunt unii, cari cred, că întemeindu-se aceasta confederație ar putea sill guvernele ungurești să se poarte mai omenește cu Românii și Sârbii din Ungaria.

Ce privește însă România, foarte puțini

oameni politici se gândesc la alianța aceasta. România a crezut și crede, că e în interesul ei să fie aliată cu statele culte din mijlocul Europei, cu Austria și Germania, nu cu state balcanice, cari toate sunt mai mult sau mai puțin pornite să asculte de Rusia. Iar dela Rusia, România numai rele a pățimit.

Portugalia. Până când era un rege în fruntea acestei țări, Portugezii liberali și republicani se plâneau, că sunt asupriți. Acum asupresc ei pe cei-ce doresc iară regatul și țin cu tărie la credința creștină. În Portugalia de nord a fost chiar o răscoală, în care un ministru a fost rănit, alții morți. — Asta dovedește din nou, că Portugezii sunt oameni fără disciplină (fără rânduială).

Turcia. Sultanul face încercări ca să imblânzească cel puțin pe Albanezi. În primăvara aceasta, prin Maiu, va face o călătorie prin Albania, fiind însoțit de principele meștenitor și de ministrul de războiu. Cu acest prilej vrea să dea o amnestie (iertare) obștească pentru toți Albanezii, cari au luat parte la revoluția din anul trecut.

Comitetul Tinerilor Turci, cari, după cum se știe a făcut revoluția cea mare din Turcia, introducând și acolo constituția și alungând de pe tron pe sultanul Abdul Hamid, a început să-și arete nemulțumirea față de guvernul turcesc. Grecia și Bulgaria trimit adecă mereu bande de tâlhari, numiți andarți, la Greci, și comiți sau comitagii la Bulgari, cari pradă și omoară în Turcia. Comitetul Tinerilor Turci cere dela guvernul turcesc, ca acesta să trimită Greciei și Bulgariei un ultimatum (cuvântul din urmă), prin care să ceară dela aceste două țări, ca până în două săptămâni să cheme pe toate bandele acestea înapoi. Dacă nu vor asculta, Turcia să înceapă războiu contra lor.

Guvernul stă însă pe gânduri, dacă poate să facă așa ceva. Deocamdată se mulțumește să facă mari pregătiri de războiu, pentru-ca Turcia să fie pregătită în primăvară pentru ori-ce întâmplare.

China. Rusia a trimis o scrisoare guvernului chinez din Pecking (capitala Chinei) plângându-se, că China nu se ține de învoiala făcută cu privire la învoielile comerciale și cele de pază în Mangiuria.

Starea din Mangiuria, care e o țară chineză, dar are în lăuntru ei și armată rusească și japoneză, se face din zi în zi tot mai primejdioasă. În orașele și satele bântuite de ciumă au apărut cete de Hunhuzi, un fel de haiduci, cărora se alătură poporul chinez sărac. Chinezii au trimis o divizie întreagă de armată (4 regimente) contra Hunhuzilor, dar comandantul chinez a raportat, că cu o singură devizie nu poate face nimic. Pe măsură ce bandele se înmulțesc și faptele lor devin mai îndrăznețe, crește și ura Chinezilor împotriva Europeanilor, mai ales a Rușilor. În Carbin au apărut un fel de apostoli, cari spun că D-zeu anume a trimis ciuma peste Chinezi ca să-i pedepsească, pentru-că au lăsat pe Ruși să se așeze pe pământul cel sfânt al Chinei. Mișcarea naționalistă crește tot mai mult în China, gazetele chineze scriu cu ură tot mai mare contra Rușilor, cari vor să le înghiță țara. Și nu e mirare, când ne gândim, că în China sunt peste patru sute de milioane de locuitori, adecă mai mulți decât sunt în Rusia, Germania, Austro-Ungaria, Franța, Anglia și Italia împreună!

După-cum se vede, acolo se pregătesc iară întâmplări ca cele de acum 11 ani, când au fost omorâți mulți Europeni. Asta tot din cauza lăcomiei după țări mai ales a Rusiei.

Literatură și știință

Rostul lumii.

Vreau să 'nșăleg rostul lumii,
După oamenii din ea;
— Nici decât nu-l pot pricepe,
Puteți zice ori-ce-ați vrea.

Unul spune tuturor
Să cetească foi și cărți;
Dânsul însă nu cetește,
Ci mai bine joacă cărți.

Altul, ca creștin ne 'ndeamnă,
Să iubim pe toți la fel;
Dar în ziua următoare
Cine 'ncepe sfada? ... el!

Unul, spune c'alcoolul
Pentru oameni e venin;
Dânsul însă, nu se lasă
Cu pînă de vin.

Altul luxul îl combate,
Ca pe-un lucru stricacios;
Dar dânsul și-ar pune coarne
Ca s'apară mai frumos.

Unul la un banchet spune
S'ajutăm cu toți poporul, ...
Ca în ziua următoare
Să-i de-a dânsul cu piciorul.

Doamnele își dau părerea
Despre lucruri femeiești;
Părerea o duce vântul,
Doamnele stau în ferești.

Vreau să pricep rostul lumii,
După oamenii din ea; —
Sau că mințea mea nu-i bună,
Sau că lumea-i tare rea.

Petru O. Orlățanu.

Binefăcătorul.

O poveste de Leo Tolstoi, publicată după moartea lui într-o gazetă rusească.

A fost odată un om foarte bun, care nu voia să facă decât bine oamenilor. Incepu să se gândească, cum ar putea face binele, fără să supere pe nimeni și așa ca toți să se folosească de el. Dacă dai din mână, nu poți ști cui trebuie să dai mai mult și cui să dai mai puțin. Afară de asta, cum nu poți da tuturor, cei cari nu au primit nimic vor zice: „De ce ai dat cutărui și mie nu mi-ai dat?”

Atunci iată ce se hotărî binefăcătorul să facă. Alesse o piață mare goală, pe unde trece multă lume, și aci clădi un fel de fâgădău. În acest fâgădău adună tot ce putea fi folosit omului, tot ce putea să-i facă plăcere. Făcu odăi mari, cu sobe bune, încălzite din destul, cu dulapuri (castăne) pline cu pâine, legume, ciai (teiu), zahăr, poame și tot felul de alte mâncări.

În casă erau paturi, vestminte, rufe, ghete (păpuși), cu un cuvânt: tot ce-i trebuie omului. Provițiile adunate erau îndestulătoare pentru o sută de oameni și mai mulți. Binefăcătorul se gândia: „Trecătorii vor sta aici cât vor voi; vor mânca, vor bea, vor lua cu ei cele trebuitoare. Voi reînoi proviziile de câte ori se vor sfârși.”

Așa și făcu.

Intocmi el însuși tot și plecă, așteptând să vadă cele-ce se vor întâmpla.

Oamenii de treabă începură să intre în fâgădău. Beau, mâncău, stău o noapte, alții

stău două zile, alții o săptămână. Unii luau vestminte. Binefăcătorul punea alte lucruri în locul celor luate, așa că trecătorii aveau întotdeauna cele-ce le trebuiau. Și toți plecau binecuvântând pe binefăcătorul necunoscut.

Lucrurile se petrecură astfel cât timp veniau în fâgădău oameni liniștiți și de treabă. Binefăcătorul punea la loc cele-ce lipsiau, cele-ce luau trecătorii și se bucura de opera lui.

Dar iată, că într-o zi intrară în fâgădău niște oameni cărcotași, răi și turburători. Aceștia se puseră pe mâncare și beutură, puseră mâna pe tot ce găsiră, apoi începură să se certe. Fie-care voia să ia totul pentru el. Dela injurături trecură la bătăi. Apoi fie-care voind să ia ceea-ce luaseră alții, începură să sfârșească tot, pentru-ca nici alții să nu profite. Și astfel nimeni nu mai avu nimic.

După-ce au stricat totul, au început să sufere de frig și de foame. Atunci începură să injure pe cel care întemeiasse fâgădăul și întocmise lucrurile prost.

Pentru-ce nu pusese un paznic?

Pentru-ce pusese lucruri atât de puține?

Pentru-ce lăsase să intre acolo drojdia lumii?

Căci fie-care socotindu-se bun și drept, socotia rău pe vecinul lui. Alții spuneau, că nimeni nu a fost vre-odată stăpân, că fâgădăul se făcuse acolo singur.

Oamenii aceștia trăiră astfel o zi, două, trei; apoi flămânzi, dârdâind de frig, vrăjmușindu-se o luară la fugă, injurându-se unul pe altul și blăstămând fâgădăul și pe acela, care l'a clădit.

*

Tot astfel fac și oamenii din lumea de astăzi.

Își pierd viața lor și pe a celorlalți, dar nici prin gând nu le trece să se mustre pe ei: nu văd, că propria lor viață e rea, ci condamnă pe alții, ear unii pe Dumnezeu, învinuindu-l că a făcut lumea rău.

Alții învinuiesc lumea, care, după ei, s'a întocmit dela sine.

Oamenii trebuie să înțeleagă, că lumea nu s'a întocmit dela sine și că binefăcătorul lor e Dumnezeu, care a făcut-o spre cel mai mare bine al lor.

Dacă oamenii nu ar făptui ceea-ce le strică și le pierde viața, ar cunoaște o fericire, pe care nu ar putea-o întrece nimeni.

Muntele Atos.

Pe o limbă lungă de pământ care se întinde în frumoasa Mare-Geică din sudul Turciei, se găsește cea mai minunată republică de pe pământ. E republica călugărilor din Muntele Atos, numit și Muntele Sfânt. Sus pe niște munți înalți, pururea verzi, căci sunt acoperiți cu pomi și viță de viie, care în clima aceea nu-și prea pierde culoarea, vezi apropiindu-te cu corabia o mulțime de case mari, ca niște căsărmi, ici-colea și case mai mici, printre ele turnuri mici strălucitoare. Sunt mănăstirile, schiturile și bisericile călugărilor. Ici-colea vezi porți înalte, ca la cetăți, cu boltituri și turnuri de apărare contra dușmanului, care nu se arată niciodată.

Mănăstirile acestea au o vechime de peste o mie de ani. Mănăstirea Lavra a fost întemeiată de împăratul bizantin (grec) Nichifor Foca, care voia să-și ispășească păcatele zidind aceasta mănăstire. El a fost în viață așa de grozav, așa de setos de sânge, încât însași nevastă-sa l-a omorât numai să-și scape viața ei.

Toate popoarele greco-orientale din Europa își au aici mănăstirile lor: Grecii, Rușii,

Sârbii, Bulgarii și chiar și Românii au o mănăstire mai mică, unde bieții călugări români, între cari sunt și Români din Transilvania, o duc destul de greu, mai ales din cauza călugărilor greci, cari îi prigonesc în fel și chip. Cele mai multe mănăstiri sunt grecești, apoi vin cele rusești.

Mănăstirile acestea ne interesează pe noi Românii, pentru-că o parte mare din averile lor au de a o mulțumi României. Mulți domnitori din Moldova și Muntenia trimiteau daruri bogate în bani și odoară de aur la aceste mănăstiri, ba mai târziu le-au dăruit chiar și moșii întinse pe pământul românesc. Și pe când mii de țărani ajunseseră să nu mai aibă un petec de pământ al lor, călugării greci trăiau în cele mai urâte desfrânări, pe cari le plăteau cu banii storși din sudoarea țaranului român. A venit însă domnitorul Cuza, prietenul țaranilor, și a alungat din România pe toți călugării greci, cari chivernisau aici în țară moșiile mănăstirilor din Muntele Atos. Parte mare din moșiile acestea au fost date țaranilor.

Viața din aceste mănăstiri este acum aspră. Opt ciasuri pe zi sunt pentru rugăciuni și slujbe, câteva ore pentru odihnă, restul pentru muncă, pentru-că fie-care din cele 21 de mănăstiri, cari au peste nouă sute de biserici, capele și schituri cu vre-o 5000 de călugări, își au pământurile lor cu maslini și viță de viie, pe cari le lucrează călugării. Picioare de femeie n'a călcat și nu calcă acolo. Chiar și primpretorul turc, care își are reședința în Carias, capitala Muntelui Atos, trebuie să fie necăsătorit, deasemenea poliștii și ceilalți slujbași. Pe Muntele Atos nu se află nici chiar animale domestice de neam femeiesc. Posturile se țin cu multă asprime, așa că partea cea mai mare a anului călugării trăiesc cu pâine, masline, pești, când e slobozenie la pește, miere și fructe.

Mănăstirile acestea sunt neatârătoare, așa că slujbașilor turci le este cu totul oprit să intre în ele. Și se întâmplă de multe ori, că tâlhari săngeroși scapă de urmărirea tribunalului fugind într-una din aceste mănăstiri, unde se face călugăr. Acum doi ani a fost aflat într-una din aceste mănăstiri un călugăr bătrân omorât în celula (odaia) sa. Călugărul acesta fusese pe vremuri un slujbaș mare în Rusia. El urmărise cu cea mai mare cruzime pe toți acei Ruși nefericiți, cari credeau că pot câștiga și pentru poporul rusesc o rază de libertate. Când i-s'a părut slujbașului, că luptătorii pentru libertate vor birui, l-a apucat groaza de răzbunarea lor și a fugit din Rusia tocmai într-o mănăstire din muntele Atos, nu ca să-și ispășească păcatele, ci ca să-și scape viața ticăloasă. Dar și aici l-a găsit răzbunarea: câțiva Ruși, ale căror rude putrezeau în temnițele Sibiriei aruncate acolo de călugărul din Atos, veniră și ei la mănăstire, se făcură călugări și într-o bună noapte îl omorâră. E și multă sfințenie, dar și multă ticăloșie acolo.

Una-alta...

— E trist să-ți privești nenorocul în față...

— Oh, Doamne și eu de câte ori nu i-am dat brânci cațoanei de soacră-mea, să piară din fața mea cu gura ei cea rea, dar ce folos că vine fie-sa, mai înaltă ca ea și la privesc pe amândouă.

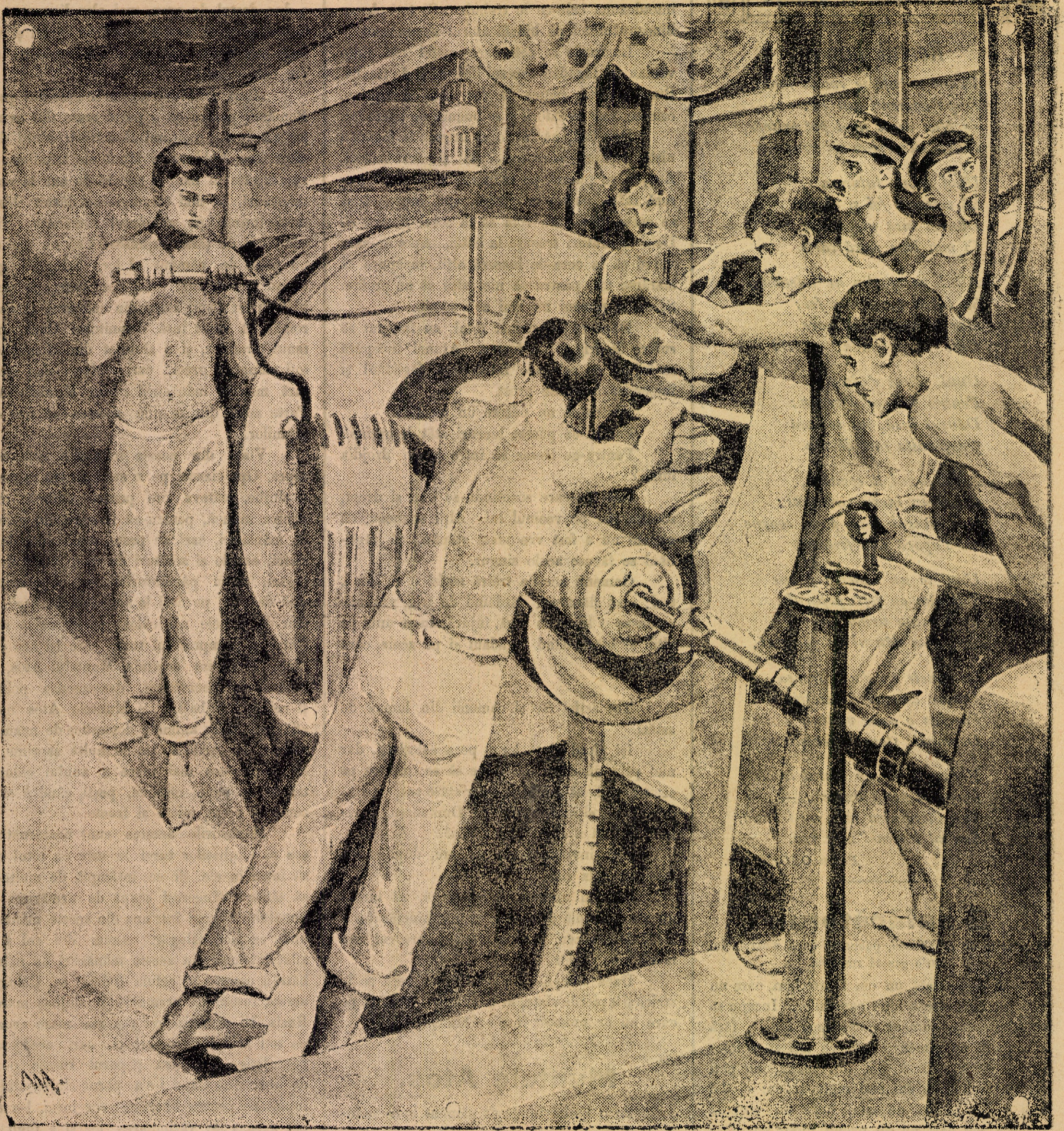
*

— O deamnă zice servitoarei sale:

— Pieri drăcoșico din ochii mei.

— Iacă pier, mă duc să mă culc, îi răspunde servitoarea și plecă.

Cel mai mare chirasat de pe pământ.

Războaiele nu se fac numai pe uscat, ci și pe mare. Aici soldații și tunurile stau pe corăbii, cari mai de mult, când nu cunoșteau oamenii puterea vaporului, erau mișcate numai cu ajutorul pânzelor, în cari sufla vântul. După-ce s'a inventat mașina de vapor, corăbiile s'au făcut tot mai mari și mai tari. Ca să nu poată fi prăpădite așa ușor într'o luptă la largul mării, unde când se ciuruește o corabie cu gloanțele de tun se scufundă totdeauna cu oameni cu tot, au început să îmbrace corăbiile pe dinafară cu table mari de oțel, numite chiras (după franțuzește, nemțește panțăr). Pe ele fac turnuri tot de fer, în care să se adăpostească tunurile cele mari.

Țările, cari au flote mari (multe corăbii de războiu), nu s'au mulțumit însă cu mărirea de până acum. În războiul ruso-japonez s'a dovedit, că chiar și chirasatele uriașe, ce le aveau Rușii și Iaponezii, nu erau destul de tari, ca să nu poată fi zdrobite de gloanțele tunurilor și ale torpiloarelor (un fel de

corăbii, cari trimit gloanțele lungi de preste un metru pe sub apă).

Cea mai mare flotă de pe pământ o are Anglia, care știm, că e o țară încunjurată de toate părțile de apă. Tot Anglia a fost, care a construit la anul 1906 cel dintâiu chirasat cu adevărat uriaș, numit englezește *Dreadnought* (Nu te teme de nimic!). La construirea acestui chirasat au lucrat sute de oameni un an și jumătate. Monstrul acesta are un deplasament (spațiul de apă, pe care îl dă în laturi) de 18 mii de tone, din cari 11 mii sunt ale chirasului. Mașinile au o putere de 25 mii de cai. Tunurile de pe el sunt uriașe. Ele bat așa de departe, încât alte chirasate nici nu se pot apropia să-și descarce și ele cu oare care folos tunurile. Gloanțele *Dreadnoughtului* au o greutate aproape de 400 kg. unul. O singură descărcătură costă 20 de mii de coroane. La o distanță de $5\frac{1}{2}$ kilometri trec printr'un părete de fer ca prin mămăligă. Un tun de acestea costă până la 250 mii de

coroane, chirasatul întreg până la 50 milioane de coroane.

Marina Austro-Ungariei încă e vorba să capete câteva *Dreadnoughturi* de acestea, căci delegațiunile au și votat mai multe sute de milioane spre scopul acesta. Icoana noastră de sus arată încărcarea unui tun uriaș, așezat într'un turn de fer al *Dreadnoughtului*. Fiind căldura mare, căci lucrează cu mașini mânate de aburi calzi, bieții marinari (soldați pe corăbii) lucrează desbrăcați.

Până acum chirasatele acestea uriașe n'au fost încercate în nici un războiu.

Credințe populare.

Mireasa, când se mărită trebuie să plângă ca să se facă vara prunele.

*

Când se coboară mireasa din car îi pun un scăuneciu; și dacă pășește pe el va fi o leneșe și o puturoasă. . . .

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 2 Martie n.

Comitetul partidului național va ținea Luni la 6 Martie n. c. o ședință în Cluj. În această ședință se vor debate mai multe afaceri de ale partidului.

Gazetă nouă românească apare, în fiecare lună un număr sub formă de revistă, la Budapesta. Numele ei e „*Nafiuinea*“. Articolele politice sunt iscălite de d-nii Dr. Cassiu Maniu, Dr. Ludovic Ciato și Dr. Alexandru Vaida-Voevod. În „*Întâiul Cuvânt*“ zice următoarele: „Programul nostru este românesc. Stăm pe baza programului național. Vom lupta pentru recunoașterea și validarea poporului nostru ca individualitate națională. Egalitatea de drepturi să fie respectată pe toată linia. În dietă, la comitat, în comune, pe toată întinderea vieții publice, trebuie să ocupăm locul, ce ni-se cuvine în urma numărului, culturai și vredniciei noastre. Trebuie să luptăm, ca limba românească să-și ocupe de fapt locul, la care are drept în urma dispozițiilor categorice ale legilor și în vârtutea dreptului natural. Vom lupta, ca egala îndreptățire să nu fie numai litere moarte ale paragrafilor de lege, ci timp și viață să-i dăm. Vom stărui mereu și neobosiți, ca legea din 1868 despre egala îndreptățire a naționalităților să fie executată amăsurat literei și spiritului acestei legi“.

Dorim noului tovarăș de luptă izbânda dorită pentru ridicarea politică a neamului nostru.

Al doilea aieroplan Vlaicu. Inginerul nostru *Aurel Vlaicu* a făcut o călătorie prin toate orașele mari ale Europei, unde a studiat prin fabrici deosebitele feluri de motoare (mașini cari mișcă automobilul, aieroplanul ș. a.). El și-a comandat un motor nou, cel mai bun, precum și pânză de cea mai bună pentru aieroplane și s'a rentors acum la București, unde se apucă să-și construiască un nou aieroplan, mai bun ca cel dintâiu. Cu aieroplanul acesta vrea să se ducă pe la toate întrecerile cu aieroplane.

Cu acest prilej trebuie să spunem cititorilor noștri, că într'o revistă (un fel de gazetă) germană din Frankfurt, un inginer german serie cu multă laudă despre aieroplanul lui Vlaicu. El descrie cu deamănuntul aieroplanul, apoi spune, că Vlaicu a statorit niște legi pentru construirea aieroplanului, de cari trebuie să țină toți seama, pentru-că aceste legi sunt un câștig mare pentru aviațiune.

Pentru studenții universitari din Cluj. Direcțiunea institutului „*Vatra*“ a hotărât să propună adunării generale să voteze suma de o mie coroane pentru zidirea unui internat al studenților români din Cluj. Propunerea a fost făcută de asesorul consistorial, dl Nicolae Ivan, care a propus și la Asociațiunea din Sibiu, să se clădească acest internat.

Cartea de cetire a II-a de dl Dr. Petru Șpan, a fost aprobată în a doua ediție de ministrul de culte și instrucție publică, cu nr. 138.928/1910, pentru toate școlile primare cu limba de propunere română.

Biroul Reuniunii de înmormântare si-biene ne roagă să vestim, că în vederea „*Șezătorii literare*“, ce se va ținea Duminecă în 5 Martie a. c. la ora 11 din zi, în „*Muzeul Asociațiunii*“, — adunarea generală a Reuniunii nu se va ținea la 11 oare a. m., ci la ora 3 d. a. după programul publicat.

Conferență economică a ținut dl Vasile Osvadă în Turda. A vorbit cu multă pricepere despre foloaul tovarășilor, în special al tovarășilor pentru asigurarea vitelor. Dl Iarca, medicul veterinar al reuniunii din Orăștie, a arătat, cum e întocmită această reuniune. Țăranii români din Agârbicui, Cristia, Poiana și Sân-Mihaiu, apoi preoți, învățători, aproape toți cărturarii din Turda, cu doamnele și mulți meseriași au umplut sala de conferență. A lipsit însă poporul din Turda, deși a fost chemat în repetite rânduri de preoți.

Reuniune de femei în Turnișor. Din indemnul preotului Platoș și a doamnei preotese din Turnișor (lângă Sibiu) s'au înființat în comuna aceasta o reuniune de femei, la care s'au înscris aproape 60 de membre, toate țărance vrednice. Reuniunea, pe lângă îngrijirea de cele trebuincioase bisericești, are de scop clădirea unei case bisericești, care să servească pentru toate trebuințele culturale și sociale ale parohienilor. Comitetul parohial a făgăduit tot sprijinul pentru înaintarea acestei reuniuni, care dorim să servească drept pildă și pentru femeile din alte parohii românești.

Cel mai vechiu pictor mare român a fost *Toma Turbulea*, pictorul regelui polon Stefan Bathory. Bathory, înainte de-a fi rege al Poloniei, fusese de două-ori principe al Transilvaniei (în veacul al 16-lea). Aici dete peste acest fiu de țaran român și descoperi în el talentul de pictor. Fiind în Polonia, i-a dăruit o casă în Alba-Iulia (Bălgrad) și l'a făcut nobil cu numele de Teșan. I-a mai dat și o vie la Valea-Vinului. Pictorul acesta rămâne pomenit într'o diplomă a regelui polon dela anul 1579.

Pământ românesc. În comuna C. de pe Câmpie bieții Români o duceau tare greu, căci nu aveau pământ. Lucrau cu 60 de bani ziua, cu o coroană ziua lungă de vară la străinul stăpân sau arăndaș al pământului. La sfatul unui român vrednic, preotul și învățătorul din sat, cari trăiesc în cea mai bună înțelegere, se hotărăsc să cumpere pe sama abur douăzeci de familii o moșie de 200 jugăre. Zis și făcut. Moșia e cumpărată, banii i-au luat dela o bancă românească și acum douăzeci de familii românești abia așteaptă frumoasa primăvară, ca să implante plugul Românului în pământul tot al Românului.

Așa să face ispravă!

Cununii. Domnișoara *Ana Topârcean* din Sibiu și dl *Ioan Miclea* din Săliște și-au sărbătorit cununia lor religioasă Duminecă în 13/26 Februarie 1911.

— Domnișoara *Maria Domnariu* și dl *Ilie Soră* din Săliște și-au ținut sărbătura cununiei lor religioasă Duminecă în 13/26 Februarie a. c.

Vremea în Sibiu șt jur e schimbăcioasă. Aci ninge, aci e frumos, sau plouă. Aerul e cald, luând în seamă, că avem încă lună de iarnă.

Cine are leafa cea mai mare în Ungaria? Ministrul *Khuen-Héderváry*, care și altminteri e om bogat. Ca ministru-președinte ia o leafă de 64 mii de coroane și locuință. Ca ministru de interne mai ia 28 de mii de coroane. Ca ministru în jurul Majestății Sale alte 32 mii de coroane. Ca ministru provizor croat 28 mii de coroane, cu totul 152 de mii de coroane! Asta e curată risipă cu banii strănși dela bieții cetățeni ai Ungariei!

Beția face din om animal. În Sibiu este o femeie de 62 de ani — o chiamă *Luiza Tontsch* — dată cu totul patimei beției. Într'una din zilele trecute se îmbătase iară rău într'o crâjmă. Eșind pe înopțate de-acolo, se duse legănându-se până la o grămadă de ză-

padă. Mai târziu trecu pe acolo o slujnică. Acesteia i se făcu milă de bătrâna și temându-se să nu înghețe acolo, început să o scuture și să o strige. Cu chin cu vai o deșteptă. Bețiva i-a mulțumit însă, cum nu s'a așteptat fata, căci sărind la aceasta, început să-i zgărie obrazul și să o injure, că n'o lasă să moară. Un sergent de stradă (polițaiu), atras de larmă, veni acolo și o duse la poliție. Și aici injură pe toți slujbașii, amenințându-i, că ea tot se va omori. Acum e sub pază în azilul de bătrâni, unde nu capătă rachiu.

O crimă în gara din Sibiu. La gara din Sibiu s'au micșorat numărul slujbașilor. Se'nțelege că în cazuri de acestea se lasă fără de slujbă oamenii cei cu leafă mai mică, nu cei mari, domnii. Intre cei loviți de soartă a fost și ajutorul de frânar *Nagy*. El credea, că funcționarul *Hamza Desider* l'a propus să fie lăsat fără slujbă. De năcaz, a luat un revolver și mergând l'a *Hamza*, l'a împușcat în braț. Apoi și-a tras un gloț în cap, rămânând mort pe loc.

Obiceiul de-a împușca la nunți a secerat din nou o viață de om. În Săsarm un june *Toma Cernescu* din *Mogoșmort* a împușcat din negrijă pe nevasta *Todorica Micșan*, care era între privitori. După un chin de zece ore, biata femeie a murit, flăcăul fără minte a fost arestat.

Despărțământul *Dicio-Sân-Mărtin* a dat o nouă dovadă desp vrednicia conducătorilor și a poporului, care îl alcătuiește. De data aceasta s'au ținut prelegeri populare în Blăjel, unde întreg poporul, în frunte cu harnicii săi preoți și învățători au așteptat cu toată dragostea pe directorul despărțământului, dl *Romul Boila* și notarul despărțământului, părintele *Platon*. Dl învățător *L. Moldovan* a ținut o prelegere despre îmbrățișarea meseriilor și una despre peronosporă, amândouă cu multă pricepere și pe înțelesul tuturor. A vorbit apoi dl *R. Boila* despre legi și cum trebuie să ne ferim de procese neîndreptățite. Lumea l'a ascultat cu mult interes. A vorbit pe urmă părintele *Platon* despre beție, boala aceasta mai rea decât ciurma, căci prăpădește nu numai pe bețiv, ci și pe urmașii lui.

Bravii Români din Blăjel încă au ținut să-și arete recunoștința față de cei-ce cu drag au venit în mijlocul lor: *cincizeci și unu dintre ei s'au înscris ca membri ajutători la Asociațiune*. Dl director a și înființat numai decât o agentură și o bibliotecă poporală în Blăjel. Eată, ce pot face preoții noștri vrednici în tovarășie cu învățătorii și ceilalți fruntași!

Petrecerea meseriașilor din Turda. Harnicii meseriași din Turda au ținut să dovedească și anul acesta, că năcazurile vieții și munca de toate zilele nu înăbușe în ei dorul pentru petreceri frumoase, înălțătoare de suflet. Folosindu-se de faptul, că vrednicul măsar, dl *Stefan Felezeu*, e un bun măiestru și cu violina, au format un cor bărbătesc de 20 persoane, pe cari acela le-a instruit cu multă răbdare, timp de câteva săptămâni. Au mai învățat și câteva declamațiuni și petrecerea a fost gata. Corul a cântat foarte bine, așa că unele cântări a trebuit să le cânte de două ori. Declamațiunile încă au plăcut. Președintele meseriașilor, dl *Dr. Valer Moldovan*, a ținut apoi o vorbire despre „*Dragostea în poeziile lui Eminescu și Coșbuc*“, țintind să facă pe acești poeți mari ai neamului cât mai cunoscuți. În pauză, tot dl președinte a arătat înșămnătatea acestor petreceri, unde se întâlnesc tineri și tinere de acelaș neam, ferindu-se de-a să căsători cu străini și a se pierde astfel pentru neamul românesc.

Proprietate românească. Harnicii frați Burza, cari au o mare prăvălie de ferării în strada cea mai de frunte a Aradului, au cumpărat casa, unde-și au prăvălia, cu suma de 88.000 de coroane.

Urită faptă! Gheorghe Soporan și cu Iosif Mihut din Siclău au vrut să oprească pe Ioan Mornăilă, ficior din acelaș sat, să joace și el în horă cu ceialalți. În hărțueală, Mihut a junghiat pe Mornăilă cu un cuțit răbindu-l greu. Mihut e acum pe mâna jandarmilor.

Omor la o nuntă. Ni-se serie: Un flăcău din Tăuș (lângă Cluj) s'a cununat cu o fată din Selicea. Pe când era să plece cu mireasa către Tăuș s'a născut ceartă între doi oameni beți, unul din Selicea, altul din Tăuș. Simțindu-se vătămat cel din Selicea îndată a alergat după ortaci și venind cu pari și furci au mers afară din sat să ajungă pe nuntași. Nuntașii s'au fost dus. În urma lor mergea numai unul, Vasile Irimieș, cu nevastă-sa. El neavând nimic cu bătașii nu s'a știut feri, dar aceia cum l'au ajuns, l'au tocat cu parii în cap, încât îndată a murit. Pe Irimieș nu l'au bătut de alta, ci pentru-că și el era din Tăuș. La toate aceste e de vină beutura. Cel mai vinovat e închis în temnița din Turda.

Nu vă incredințați copiii străinilor! Intre alte mijloace, cu cari caută mai ales societățile ungurești să micșoreze numărul Românilor, Șvabilor și Slovacilor și să înmulțească pe al Ungurilor, e și acela, de-a momi pe oamenii mai săraci, ca să li le dea lor copiii, pe cari zie apoi, că-i dau la învățătură. Se'nțelege, că copiii aceștia trebuie să-și lapede apoi și legea și limba lor. Așa au încercat nu de mult cu Achim Pienariu, un om sărac din Răhău (comit. Sibiiului), cerând să-și dea copilul cel mai mare la o societate din Budapesta. Omul cu minte a întrebat mai întâiu pe unul din preoți, că ce să facă. Vrednicul preot i-a arătat primejdia, în care și-ar arunca copilul, și l'a sfătuit să întrebe pe dl Tordășianu, tatăl meseriașilor noștri. Așa a și făcut, iar dl Tordășianu i-a făcut rost să între în marele atelier de ferărie al d-lui Weindel din Sibiiu. Reuniunea meseriașilor din Sibiiu s'a îngrijit totodată și de îmbrăcăminte lui. Țăranii din Răhău încă au adunat opt coroane, pe cari le-au trimis Reuniunii în semn de mulțumită.

Din Feneșul-săsesc. La tombola aranjată din partea Reuniunii femeilor „Altarul“ din Feneșul-săsesc la 14 Ianuarie 1911 prin neobosita lucrare a prezidenței Drosida Isaicu, cu scopul de a se procura pe sama Reuniunii un steag, au câștigat, numerii următori: 9, 17, 25, 27, 28, 30, 31, 35, 37, 38, 44, 45, 47, 49, 51, 57, 58, 59, 64, 68, 70, 71, 73, 77, 78, 79, 84, 86, 89, 90, 92, 97, 99, 104, 107, 112, 115, 116, 117, 118, 121, 124, 125, 127, 134, 143, 146, 147, 149, 150, 152, 153, 155, 160, 164, 169, 171, 173, 175, 178, 181, 182, 184, 188, 192, 196, 198, 202, 206, 207, 211, 213, 214, 217, 218, 220, 224, 226, 227, 230, 231, 233, 235, 237, 238, 239, 240, 243, 247, 251, 252, 255, 257, 260, 264, 268, 271, 274, 278, 282, 284, 285, 287, 295, 296, 300, 301, 305, 310, 311, 312, 317, 319, 321, 338, 342, 343, 346, 348, 352, 353, 354, 357, 358, 359, 360, 361, 373. Cei-ce reflectează la câștig sunt prin aceasta avizați ca până în 15 Martie n. c. să-și ridice câștigul. Sosind lozurile peste acest termen nu se vor lua în considerare.

Feneșul-săsesc, 25 Februarie 1911.

Ioachim Pop, învățător,
secretarul Reuniunii.

Spre știre. Numert de probă din «Fata Poporului» se trimite, la dorință, ori cui gratis. Abonații cel noi primesc, deasemenea gratis, »Călimarul de părete» pe anul 1911 al »Fot Poporului». Abonamentele se pot face dela începutul anului și atunci se trimite toți numerii cel vechi, sau apot numai dela începutul lunet acesteta. — Lăttit »Foata Poporului» între cunoscuți!

Pe Dunăre umblă holera. Medicii din Budapesta au cercetat ghiața de pe Dunăre și au aflat în ea vibrionul (sămânța) holerei.

Nu lăsați copiii singuri acasă! Femeia unui sergent de stradă (polițaiu) din Lugoj s'a dus cu merinde la bărbatul său, lăsându-și doi copii, unul de 4 ani, celalalt în leagăn, singuri. Băiatul mai mare s'a jucat, până fusese mamă-sa dusă, cu focul din sobă. I-s'a aprins însă haina de pe el. De teamă s'a ascuns sub pat. Acesta încă a luat foc și până să sară vecinii, bietul copil era ars scorum, iar fratele din leagăn înecat de fum. Ne putem închipui durerea bieteii mame la rentoarcere! De aceea zicem: Nu lăsați copiii mici singuri!

Cruțare cu sfârșit rău. Alexandru Manație din Tomnatic (comitatul Hunedoarei), acum lucrător în America, voia să-și cerceze pe niște consăteni din alt oraș american. Ca să nu cheltuiască cu drumul, s'a suit pe ascuns într'un tren de marfă. Impiegații (slujbașii) trenului l'a văzut și l'a provocat să se coboare din tren. Până să se coboare, trenul mergea mai încet. Manație nefiind cu băgare de samă, a ajuns cu piciorul sub o roată, care i-l'a retezat. A fost ridicat numai decăt și trimis la spital, unde medicul i-a tăiat piciorul pe de-asupra genunchelui.

Ce zice un profesor rus despre ciumă? Profesorul rus Scovicenco dela universitatea din Petersburg spune, că Chinezii au introdus întrădins ciuma în Mangiuria spre a sili pe Europeni, ca să părăsească țara. În China de meazăzi ciuma nu încetează niciodată. Acum câteva săptămâni Chinezii ar fi adus o mulțime de bolnavi în Mangiuria, ca să răspândească boala.

Sfășiat de un tigr. Un îmblânzitor de tigri din Nizza (Frața) făcea deprinderi (încercări) cu o tigroaică în fața unui aparat (mașină) de fotografist. Fearsa se spărie de aparat, sări asupra îmblânzitorului și-l sfășie.

Călătorie grea. Un Sârb din Sârbia emigrase înainte cu doi ani în America. I-a mers însă rău acolo — ca și la mulți alții — și a plecat în spre casă. Bani i-a ajuns până la Londra (în Anglia), unde s'a văzut numai cu 5 coroane în buzunar. S'a străcurat însă pe nevăzute în magazinul de cărbuni al unui vapor și cu acesta a ajuns la Hamburg (în Germania). Aici s'a suit pe coperișul unui tren accelerat (care merge mai iute ca trenul de persoane) și așa a ajuns la Berlin. Aici s'a vârat între arcurile dela osia unui vagon și așa a ajuns până la Viena. Cu toate că era zdrobit cu totul de oboseală (trebuia să se țină bine cu mâinile), dar mai ales de frig și de foame, s'a vârat și în Viena sub un vagon dela trenul accelerat, ca să ajungă până la Pesta. N'a mai putut însă. La stația Hegyeshalom din Ungaria, înainte de-a ajunge la Pesta, căzu leșinat între șini. Oamenii dela tren l'au ridicat, l'au dus în sala de așteptare și după-ce l'au desmetecit l'au pus într'un vagon și l'au adus până la Pesta. Aici l'au dat pe mâna poliției, până-ce i-a făcut rost consulul sârbesc de ceva bani, ca să-și vadă în sfârșit patria dorită.

Grijți, când umblați cu lampa. O biată fată din comuna ungurească Dunaföldvár s'a nenorocit într'o seară, voind să stângă lampa. După obiceiul nostru al tuturor, ea a suflat în gura cilindrului. Flacăra însă se vede, că a pătruns pe mașină în jos și aprinzând gazul, acesta a explodat, aprinzând hainele fetei. Aceasta a alergat, tipând de groază și de dureri în curte, unde câțiva oameni au stâns flăcările de pe ea. Fata a căpătat însă arsuri așa de rele, încât a fost dusă la spital, de unde nu se știe, de va ieși cu viață.

Cineva sfătuește, că la stângerea lampelor să facem flacăra ceva mai mică, să ținem mâna în dos la gura cilindrului și apoi să suflăm.

O prinsoare (rămășag), care se isprăvește cu bătaie. Nemții sunt cunoscuți ca oameni mănăcioși, cari și beau mult, dar mai ales bere, care conține alcool (spirit) mai puțin. De altminteri cu cât mergem în Europa mai spre meazănoapte (frig) cu atât mănăncă oamenii mai mult, și cu cât mergem mai înspre meazăzi (cald), cu atât mănăncă mai puțin. De altminteri și noi mănăncăm vara mai puțin decăt iarna. Un tâmplar (măsar) neamț din München prea a vrut s'o facă cu coarne. Într'o crâjmă s'a prins cu câțiva tovarăși — pentru un butoiu mai mare de bere — că el mănăncă în 25 de minute, așadară nici într'o jumătate de cias, șaptezeci de ouă ferte tari. Asta li s'a părut și Nemților prea mult, și au ținut prinsoarea. S'a dat numai decăt ordin, și crâjmarul a fert șaptezeci de ouă. Tâmplarul pusese de le curăți, le zdrobi și-și făcu din ele, un unt, un fel de colac, pe care-l mănăncă în 25 de minute. Când văzură tovarășii, că au perdut prinsoarea, s'au supărat, declarând, că n'a fost vorba să facă colac din ouă, de aceea nu plătesc nici ouăle, nici butoiul de bere. De-aici ceartă și pe urmă părăueală strașnică. Bietul tâmplar s'a ales o'o bătaie bună. Acum va hotări judecătorul cine e vinovat.

Marea-Moartă. Cine nu-și aduce aminte de Marea-Moartă, care e în locul orașelor Sodomă și Gomora, pustiite de Dumnezeu pentru fărădelegile locuitorilor lor? Dar puțini știu, cum este astăzi pe acolo. Un călător, care a petrecut câteva zile prin împrejurimile ei, povestește următoarele despre ea: lungimea e de 76 kilometri, lățimea e între 16 și 4 kilometri, iar adâncimea între 399 și 4 metri. Neavând scurgere mai ales că și Jordanul se varsă în ea, ar urma, ca albia ei să se umple și apele să se reverse. Aceasta însă nu se întâmplă, căci din cauza căldurilor celor mari — pe colo nu se știe, ce e iarna — apa evaporează mereu. Gustul apoi e foarte amar, din cauza unei materii amară, numite magneziu de clor. Coloarea apei e ca a uleiului din cauza unei alte materii, numite calciu. Apa e tare deasă, așa că cine se scaldă în ea n'are trebuință să știe inota, căci nu se poate cufunda. De aceea mulți din cei ce călătoresc până acolo, să scaldă în ea. Pe acolo sunt de multe-ori cutremure de pământ. După fie-care cutremur de pământ, iasă la suprafața apei table mari de asfalt, un fel de materie rășinoasă, de aceea unii îi zic Marea de asfalt. Peștii cari se rătăcesc din Iordan în ea, mor în câteva clipe, așa de ucigașe este apa. Dar nici scoici, nici altă vietate nu trăiesc în ea. La marginea de meazăzi-răsărit este un munte de sare în lungime de 11 kilometri, precum și alte dealuri mai mici tot de sare. De-aici duc sare în toate părțile Palestinei. De jur împrejur, pământul e de culoare alburie. El e sterp, așa că din el nu răsare nici copac, nici floare, nici iarbă. Cu adevărat Marea-Moartă!

Moarte de om la jocul de cărți. În Benton (America-de-Nord) un Român Ioan Bumzariu de pe Țara-Oltului a împușcat pe Ioan Bociorca din Gavoșdia (comit. Arad) la o crâjmă, unde au jucat cărți. Cel omorât îi câștigase celui dintâiu banii în cărți și acesta de mânie a făcut moarte de om. După cel omorât rămân în patria veche o soție și un copilăș. Ucigașul va fi pedepsit tot cu moartea, și anume prin electricitate (trăsnet). Iată unde duce patima jocului în cărți!

Cutremur de pământ. Un puternic cutremur de pământ s'a simțit zilele trecute în Turcia și în Italia. La Starevo (în Turcia) zguduitura a fost așa de puternică, încât aproape toate casele s'au prăbușit. O femeie a fost ucisă și alte două persoane au fost rănite. În Ohrida, unde sunt și Români, cutremurul a dărâmat mai multe case precum și minaretul (turn subțire) unei gîmii (biserică turcească).

La Forli (Italia) cutremurul a ținut șapte secunde. Au crepat multe case, câteva hornuri s'au prăbușit și au fost rănite și două persoane.

Cutremurul acesta s'a simțit și pe insula Corfu de lângă Grecia, unde câteva case au suferit stricăciuni.

Un principe din Persia (Asia) în școala militară română. Prințul persian Mustafa Mirza Han, o rudă de aproape a Șahului (împăratului) Persiei, este elev în anul al II-lea al școlii militare (de cadeți) de infanterie din București. E de 18 ani, vorbește, pe lângă limbile din țara lui îndepărtată, bine nemțește și remânește, și e un elev foarte inteligent și muncitor. Manevrelor regale (cum sunt la noi cele împărătești) le-a făcut și el pe jos ca orice soldat de rând. Principele moștenitor al României se interesează foarte mult de acest Persian brav, care iubește foarte mult pe Români.

Ca Țiganul, când a furat ceapă din grădina. Lucrul s'a întâmplat în Viena. Polițistul Coloric vede, că fearăle (grilajul) dela fereastra unei pivnițe erau ridicate. El știa, că acolo e pivnița unui măcelar. Bănuind, că nu e lucru curat, s'a coborât în pivniță împreună cu un inspector de poliție. Acolo găsiră doi oameni, dintre cari unul cerca să se pitule sub o masă mare de tocat carne. Intrebați, ce caută acolo, unul spuse, că a căzut din greșală în pivniță, iar celalalt zicea, că a vrut să-i ajute să iese. S'a văzut însă în curând, pentru-ce a „căzut“ în pivniță: Doi saci mari erau deja plini cu bucăți mari de carne, iar de fereastră atârna o funie, cu care voiau să tragă carnea sus. Dar polițiștii n'au vrut să-i lase să se bucure de friptură, căci i-au dus la poliție.

Alți doi aviatori (cari zboară cu aeroplanul) morți. În orașul francez Douzy, doi aviatori încercau un aeroplan, pe care era vorba să-l cumpere armata. După-ce sburaseră un cîas prin aer, voiau să se lase jos. Mai aveau 80 de metri până jos, când se desprinseseră aripele aeroplanului și cei doi aviatori căzură la pământ. Motorul (mașina, care pune în mișcare) căzu pe ei și le zdrobi capul.

Bani prefăcuți în fum și scrum. În anul 1910 s'au tras în Ungaria 28 de mii 314 chilogramme tabac pe nas și s'au vândut 541 milioane 981 de mii 252 chilogramme tabac. Țigări de piele, și mai fine, și mai proaste, s'au vândut 532 milioane 338 de mii, țigări de hârtie 2145 de milioane 410 mii 354. Statul a câștigat din vânzarea tuturor tabacurilor și țigărilor 131 milioane 745 de mii 654 coroane, cu peste 8½ milioane mai mult decât în anul 1909.

Beția în Rusia. Deputatul rus Coliceff a arătat într'o vorbire ținută în дума (dieta) rusească, că în Rusia mor în fiecare an un milion de oameni din cauza beției de rachiu. Mai ales la Paști, la Crăciun și la Rusalii se găsește pretutindeni în Rusia mii de cadavre (corpuri de oameni morți), despre cari se constată, că sunt dela oameni morți din cauza beției.

Iubirea religioasă. Cu greu găsești astăzi popor pe pământ, care să-și dea pentru credința lui și viața, chiar dacă credința e greșită. La Ruși sunt însă mulți de aceștia, cum a dovedit o întâmplare de curând. În orașul Carizin este un preot, Eliodor cu numele, care a ținut o mulțime de predici, în cari arată, că preoții cei mari și stăpânirea nu se interesează de loc de poporul cel sărac. Oamenii îl socotiau sfânt și se adunau cu miile în jurul lui. Atunci stăpânirea îl prinse și-l trimise la o mănăstire. Credincioșii lui se duseră însă cu miile la mănăstirea aceea, și anume nu numai oameni mari, ci și copii. Văzând, că stăpânirea vrea să-l ia și din mănăstirea aceea, s'au închis cu toții, bărbați, femei, bătrâni și copii, împreună cu preotul Eliodor în biserica cea mare a mănăstirii și au declarat, că nici unul nu va mai mânca și n'o mai bea, până nu i-se va da libertatea preotului lor iubit. Până acum se țin de hotărârea lor.

Popoarele Turciei. Turcia încă e un stat poliglot, adică locuit de mai multe naționalități. Mai numeroși sunt Arabii, vre-o 11 milioane, cari locuiesc în Asia mică, Arabia și Tripolis (Africa). *Turcii și Turcomanii* sunt ceva preste trei milioane, *Armenii* 2½ milioane, *Albanezii* 1½ mil., *Curzii* (în Asia) 3½ mil., *Cerchezii* 1 mil., *Sârbi și Bulgarii* 1 mil., *Grecii* 1½ mil. (la Grecii sunt socotiți și Bulgarii, Sârbi și Românii, cari se țin de patriarhul din Constantinople, apoi Arabii greco-orientali), *Români* preste ½ mil., *Eveii* câteva sute de mii, *Țigani* preste două sute de mii, *Maroniții* ½ mil. (în munții Libanului), *Druzii* și alte câteva popoare mai mici. După religie, Arabii, Turcii și Turcomanii, Curzii, Cerchezii, Druzii și partea cea mai mare dintre Albanezi sunt Mohamedani; Sârbi, Bulgarii, Grecii, Românii, o parte dintre Albanezi, puțini Arabi sunt ortodoxi (greco-orientali).

Părul doamnelor și — ciuma. Când veți vedea orășenele — unele și la sate — cu o roată mare de păr pe cap să nu credeți, că e de-al lor. E o parte, celalalt e însă păr cumpărat. Sunt fete sărace, cari își vând părul, e apoi păr dela morți și dela vii. Cel mai mult însă îl aduc din China, unde băntuie acum ciuma. Părul chinezesc, fiind mai aspru, e și mai ieftin. Murind în timpul din urmă sute de mii de Chinezi de ciumă, ne putem închipui cât păr pentru orășene va veni de acolo. Cu părul deodată vine însă și ciuma, al cărei microb e ascuns în el. De aceea consiliul comunal din Tarnov (Galiția), unde este o fabrică, în care se pregătește părul adus din China, a cerut dela autoritățile mai înalte să oprească aducerea acestui păr.

Răpirea unui general rus de către revoluționarii din Rusia. Generalul Aladin, căpetenia poliției secrete din Vilna (Rusia) a fost răpit de o bandă de revoluționari ruși. Generalul se afla bolnav într'un spital, de unde l-au luat îmbrăcat numai în cămașă. În dimineața următoare guvernatorul orașului a găsit pe masa lui de scris o scrisoare, în care se spunea: „L-am răpit pe Aladin, ca să ne răfuim cu el odată pentru totdeauna. Anarhiștii“.

Vitejia femeilor române din Turcia. Intre tâlharii, cari jefuiesc pe țărani în Turcia, era și vestitul Regap Hasan cu tovarășii Mane Daniel și Dito Seliami. Într'o zi din luna trecută venind pe lângă satul românesc Progonas lângă Oastoria, fură văzute de niște femei române. Acestea luară topoare și pari și porniră după tâlhari, țipând și ocărându-i în fel și chip. Tâlharii traseră din puști contra lor, dar nu nimeriră nici o femeie. Țipetele lor le auziră niște jandarmi Turci, cari alergând într'acolo și cu ajutorul femeilor prinseră pe tâlhari.

Comoara regelui detronat al Portugaliei. Un ministru din Portugalia a făcut o cercetare prin pivnițele cele uriașe ale castelului Necesidades, unde locuia regele Manuel cel alungat din țara lui. Într'o gaură de zid a găsit comoara acestui rege. Între altele a găsit un serviciu de masă (farfurii, blide, castroane, linguri mari și mici, furculițe, cuțite ș. a.) întreg de argint. Numai serviciul acesta cântărește o miie de chilogramme. S'au mai găsit și mulți druzi de aur, fiecare în greutate de 20 kg. Valoarea acestei comori e de aproape 13 milioane de coroane. Ministrul a spus, că ce e al statului din ea, va lua pentru stat, iar ce e proprietatea privată a regelui, i-se va da acestuia.

Paza lui Abdul Hamid. Fostul Sultan al Turciei îi face guvernului turcesc și acum bătaie de cap. El era păzit până acum în frumoasa casă de pe malul mării la Salonice de 40 jandarmi comandați de câțiva ofițeri. Afându-se de unele nerânduieli de serviciu, garda (paza) a fost sporită la 100 de oameni, comandați de doi ofițeri din cei mai încercați, cari vor fi făcuți răspunzători de orice s'ar întâmpla.

Un mort vizitiu (cociș). Într'o căruță mare, cu care iasă orășenii din Budapesta afară de oraș, plecaseră 12 persoane la cimitirul central, care se află departe de oraș. Când s'a oprit căruța înaintea porții cimitirului, cei veniți cu ea observară, că vizitiul e mort. Un medic, care se afla din întâmplare acolo, constată, că vizitiul murise deja de preste un sfert de oră în urma unui atac de apoplexie (gută), fără să cadă însă de pe capra trăsorei. Căii, cari fac de două ori pe zi drumul acela, alergaseră fără să mai fie mânași până la cimitir, unde se opriseră, după obicei, înaintea porții.

Milioane de paseri cântărește moarte de ger. Pe coastele Mării-Negre, mai ales în Caucaz, fusese toamna întreagă și în iarnă până după Crăciun un timp așa de cald, încât paserile călătoare, cari veniau dinspre meazănoapte ca să plece în țările călduroase și iarna au rămas pe-acolo. Gerul cel mare, care a venit pe neașteptate, le-a surprins și omorât. Milioane de paseri moarte de ger acopere acum pământul pe-acolo.

Ce ție mama vitregă! Un muncitor din Berlin se căsătorise a doua oară după moartea soției celei dintâiu. Dela aceasta îi rămăseră doi copii. Mama vitregă (mașteră) îi chinuia pe bieții copii în modul cel mai neomenos, mai ales pe fetița Roza, în etate de patru ani, voia s'o omoare cu încetul. De doi ani de zile biata copilă n'a mai fost lăsată să iasă din casă. Fearsa de mamă o ținea goală într'o ladă plină cu nisip. N'a fost destul cu atâta ci i-a mai legat mâinile de trup, strângându-i-le așa de tare, încât i-a frânt și oasele. Poliția a descoperit acum cele întâmplare. Fata a fost dusă într'un orfelinat (casă pentru copii), iar mama și tata dați în judecată.

Vieța socială

Șezătoarea literară a scriitorilor români

În 5 Martie n. a. c. scriitorii români vor ținea prima șezătoare literară în Ardeal. Cu ocazia petrecerii cu jocuri naționale ce o aranjează „Asociațiunea” cu concursul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, va fi deci și o frumoasă manifestație literară, cum n'a mai fost până acum la noi.

În ziua de 5 Martie n. a. c., toți scriitorii ce se vor întâlni în Sibiu se vor duce în corpore la biserica catedrală, ca să asculte sfânta liturghie. La orele 11 a. m., vor ținea șezătoarea literară în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii”. Până acum s'au anunțat că vor lua parte o seamă de scriitori între cari amintim: I. Agârbiceanu M. Cunțan, Victor Eftimiu, Em. Gârleanu, Oct. Goga, Corneliu Moldovanu, D. Nanu, Cincinat Pavelescu, Dinu Ramură (Herz), Mihail Sadoveanu, și Oton Theodorian.

După șezătoare în restaurantul Brote va fi un banchet al scriitorilor, la care poate participa cine vrea.

Seara se vor duce toți scriitorii la petrecerea Asociațiunii din Casa Societății.

Fiind un prilej rar de a vedea atâția scriitori împreună, credem că publicul românesc din toate părțile va alerga la Sibiu, ca să ia parte la această sărbătoare literară.

Petrecere cu jocuri naționale în Sibiu.

Comitetul central al „Asociațiunii”, voind să înmulțească mijloacele materiale pentru întreținerea și înzestrarea „Muzeului Asociațiunii”, a decis ca în fiecare an să aranjeze o petrecere în costume și cu jocuri naționale. Aceste petreceri sunt și mijloace potrivite pentru a cultiva portul național și minunatele noastre jocuri țărănești, față de cari în timpul din urmă se arată un interes tot mai mare.

În anul acesta petrecerea aranjată de „Asociațiune” cu concursul „Reuniunii femeilor române din Sibiu” va fi la 5 Martie n., în sala Casei societății din Sibiu. Venitul petrecerii se va întrebuința pentru înzestrarea Muzeului Asociațiunii. De aceea sperăm, că toți membri Asociațiunii se vor grăbi a-și răscumpăra biletul de intrare. Toate contribuțiile se vor trimite oficiului de casă al Asociațiunii, Sibiu (Nagyszeben), str. Șaguna nr. 6.

La petrecere toate dansatoarele vor fi obligate a se prezenta în costum național. Costumele cele mai frumoase și mai originale vor fi premiate cu trei premii și anume: premial I. va fi un covor, premial al II-lea o periniță și al III-lea un săculeț, toate trei cu motive naționale, lucrate în școala de industrie a „Reuniunii femeilor române din Sibiu”. Premiile se vor împărți, în cursul pauzei, de o comisie anume aleasă, numai între costumele dela noi, fiindcă scopul e, să se scoată la iveală frumuseța și originalitatea acestor costume. Doamnele și d-șoarele se pot, însă, prezenta și în costume din România și din celelalte provincii românești.

La începutul petrecerii — la orele 8 precis — se vor dansa următoarele jocuri naționale de membri societății Hora: 1. Hora troacărească, 2. Zuralia, 3. De doi, 4. Brâu, 5. Crăița și 6. Hora fetelor. În pauză teologiei seminarului Andreian vor juca Bătuta și Călușerul.

Biletele pentru petrecere se vând la librăria Archidiecezană și seara la cassă.

Concertul Reuniunii de muzică din Sibiu.

Această reuniune a dat un concert Vineria trecută, în 24 Februarie n., în sala cea mare a Muzeului Asociațiunii. Programul a fost bogat și variat, cuprinzând mai multe cântări pentru cor mixt, două arii pentru solo de bas și două compoziții pentru violină. Corul a fost condus de noul dirigent, dl Alfred Nowak.

Toate punctele din program au fost executate cu precizie. Cel dintâiu punct a fost „Imnosul Crăciunului” de Dima, cor mixt cu solo de sopran, cântat de doamna Crișan.

Mult a plăcut vocea dlui Murășan în cele două arii din oratoriile Elias și Paulus de Mendelssohn. — La acest concert și-a dat concursul și renumitul violinist Czerny din Sibiu. Dânsul a executat două române, iar în urma aplauselor publicului, a trebuit să mai repeteze și o a treia cântare. Concertul s'a încheiat cu cântecul drăguț „Bujorel”, pentru cor mixt, care, la dorința celor de față, de asemenea a trebuit repetat.

Preste tot concertul a succes pe deplin. Public foarte mult, care după concert s'a întrunit în parte mare la restaurantul Brote.

Ultime știri.

Adunarea comitatului Făgăraș.

Din Făgăraș ni-se scrie: Astăzi, în 28 Februarie n. c. s'a ținut adunarea generală extraordinară a congregațiunii comitatene. Conform avizului publicat, membrii români s'au întrunit înainte de ședință la hotelul „Paris”, unde cu toate voturile au hotărât, ca să nu ia parte la adunare. Acestei hotăriri nu s'au supus — și de astădată — protopopul N. Borzea și soțul său Dr. I. Șenchea. Amândoi s'au făcut tot paprică, ca și când cu balul „Crucei Roșii” — să ademenească pe membrii români să ia parte la ședință. Dar au rămas cu totul blamați. Românii s'au ținut de hotărârea conferinței și la ședință n'au luat parte decât protopopul gr.-or Nicolae Borzea și preotul gr.-catolic din Vad Ioan Bunea.... Să le fie de bine.

— Tot azi la 11 oare deputatul distal Dr. Șerban s'a prezentat la redactorul responsabil al fițiței jidano-maghiare „Fogaras és Vidéke” librarul David Thierfeld, cerându-i deslușiri, cu privire la unele atacuri ce i-s'au făcut în numita fițiță. Ne putând primi deslușiri mai de aproape Dr. Șerban a regulat pe numitul „redactor responsabil” David Thierfeld cu — biciușca, în propria-i prăvălie. La o jumătate de oră după aceea, trecând Dr. Șerban pe dinaintea prăvăliei lui Thierfeld, funcționarii comerciali ai acestuia — cinci la număr — i-au ținut calea înarmați cu ciomege. Smulgând un cârlig de inebis rolete (obloane) din mâna unui jidanel, Dr. Șerban s'a apărut, împrăștiind pe voinicșii.

— Dar de cumva nu se va lumina mai ușor, pe calea aceasta, bezna chestiilor noastre făgărășene. S'a umplut paharul! *Coresp.*

Spre orientare.

Zilele acestea au apărut în „Gazeta Transilvaniei”, „Tribuna” și „Românul” următoarele rânduri:

„Să sprijinim tipografiile românești! Sunt 2—3 ani de când organele noastre de publicitate, într'un avânt de solidaritate neobișnuită de altcum între ele, au luat hotărârea laudabilă, a nu mai publica anunțuri despre petreceri, concerte românești și altele ieșite din tipografia străine.

De hotărârea luată s'au ținut ziarele noastre, și a început a ținea seamă de ea și publicul românesc și diferitele noastre instituții culturale. Cu atât mai mult trebuie să surprindă ca tocmai *invitățile la petrecerea cu jocuri naționale, ce Comitetul central al „Astrei”* o aranjează la 5 Martie în favorul „Muzeului Astrei” a trebuit să vadă lumina zilei în o tipografie străină (Ios Drotleff). Oare văzut-am noi vre-odată o societate culturală săsească, sau și particulari sași să sprijinească vre-o tipografie românească? Să nu fi fost în stare careva din cele două tipografii românești din Sibiu, să execute invitațiile din chestiune în condiții cel puțin egale cu tipografia lui Drotleff?

Să învățăm dela străini, să ținem la ale noastre, să sprijinim toți cei chemați tipografiile românești.”

Făcându-se în șirele de sus întrebarea: Să nu fi fost în stare careva din cele două tipografii românești din Sibiu, să execute invitațiile din chestiune în condiții cel puțin egale cu tipografia Drotleff? — subscrisul, în calitate de proprietar al tipografiei „Foi Pop.” mă văd silit a declara, că eu n'am fost înțeles de nimenea, dacă pot sau nu executa invitațiile despre cari e vorba.

Oât ce privește prestațiunea, — fie chiar și artistică, — a acestei tipografii, mă simt dispensat a mai da lămuriri. Cei-ce mă cunosc mai de aproape, o știu aceasta. Atât deocamdată.

Sibiu, 2 Martie 1911.

Nicolae Bratu

proprietarul tipografiei „Foi Poporului”

ECONOMIE

Legea despre slugile și slujnicile dela sate.

Nu arare-ori se întâmplă câte-un năcaz cu sluga sau slujnica, pe care îi ține un econom mai întărit. Pricina e une-ori răutatea stăpânului, alte-ori ticăloșia slujei, de multe-ori însă necunoașterea legii dela 1907.

Legea cere, ca stăpânul (e vorba numai de sate) să încheie un contract cu cel-ce intră în slujba lui. Contractul se poate încheia în scris sau numai cu vorba. Pentru încheierea acestui contract, nu e trebuință să intervină primăria, adică nu trebuie făcut la primărie. Nici martori nu se cer, cu toate-că une-ori va fi bine să fie și martori prezenți. Dacă se încheie contractul în scris și una dintre părțile contractante nu știe carte, trebuie să fie și doi martori, dintre cari unul subscrive pe cel-ce nu știe carte, iar acesta pune degetul pe cruce.

Copiii, cari n'au ajuns vârsta de 12 ani, nu pot fi luați ca servitori. Când tocmin un servitor (sau servitoare), care nu e încă major (vârșnic, adică deși trecut de 12 ani, dar nu poate încă hotărî singur despre sine), stăpânul să ceară cărticica de slujit sau certificatul de demitere (slobozire) din slujbă, pentru-că acestea au să dovedească, că tatăl sau tutorul, care nu e de față, și-a dat odată învoirea, ca să intre la slujit. După-ce se încheie contractul, stăpânul ține cărticica sau certificatul la sine. Cărticica de slujit o dă primăria comunală.

Cuprinsul contractului, adică timpul de slujit, simbria (leafa, plata), termenele, când să se plătească leafa ș. a. trebuie însemnate numai decât în rubricile dela sfârșitul cărticicii de slujit.

Dacă s'a încheiat numai contract verbal, adică din gură, stăpânul trebuie să dea slujei, *dacă cere ea, așa-numita scrisoare de simbria*, care poate fi cam astfel:

Scrisoare de simbria.

Subsemnatul adevăresc, că am tocmnit pe Nicolae Ciorogariu din Fetești, ca servitor pentru timpul dela 1 Ianuarie 1911 până la 31 Decembrie 1911. Simbria lui va fi de 160 cor. pe an și o păreche de cisme bune în preț de 18 coroane. Simbria i-o voi plăti jumătate la Sfântă Marie (15 August) și cealaltă jumătate la 31 Dec. 1911. Cismele i-le voi da în luna cea dintâiu, după-ce a intrat în slujbă.

Cristian, 30 Nov. 1910.

Gheorghe Ilie, Nr. cășii 139.

Unei slugi tocmite nu i-se poate da pașaport, ca să plece în străinătate cât timp e legat de slujbă, dacă nu se învoiește stăpânul și nu i-a dat certificatul de demitere (slobozire). Servitorii minori, cari emigrează cu părinții lor, pot însă pleca. Dacă s'a tocmnit cineva pe mai mulți ani, poate emigra, dar numai după-ce a slujit un an.

Stăpânul e dator să dea slujei, dacă acesta cere, un certificat de demitere, dar numai dacă din timpul de slujit mai lipsesc numai două luni. Se înțelege, că certificatul acesta trebuie să i-l dea și când sluga a abzis serviciul dupăcum cere legea. Certificatul poate fi astfel:

80 bani

Certificat de demitere.

Subsemnatul adevăresc, că Nicolae Ciorogariu din Fetești

1. slujește la mine ca servitor la economia mea;

2. are cărticică de slujit;
3. la 31 Decembrie 1911 iasă din slujbă dela mine.

Cristian, 31 Octombrie 1911.

Gheorghe Ilie, Nr. căsii 139.

Dacă stăpânul nu știe scrie, pune degetul pe cruce, dar certificatul trebuie iscălit și de un martor. Pe certificat se pune un timbru de 30 bani, pe care-l plătește stăpânul, dacă sluga a slujit tot timpul contractat. Dacă se strică contractul înainte de termen, timbrul îl plătește cel-ce a desfăcut contractul. Preste timbru se scrie, ca să nu rămână curat.

După-ce i-a dat certificatul, stăpânul e dator să-l lase pe servitor nu numai Dumineca și-n sărbători, ci și în alte două zile de preste săptămână, pe cari le hotărăște stăpânul, să meargă să-și caute altă slujbă.

Servitorul e dator să intre în slujbă în ziua hotărită prin contract și să dea cărticica de slujit. Stăpânul e dator să-l primească. Dacă servitorul nu e în stare să muncească, din cauză de boală, sau servitoarea se mărită, atunci nu sunt datori să intre în slujbă. Stăpânul încă poate respinge pe un servitor, dacă are o boală molipsitoare sau s'a mai tocmisit odată la altul. Dacă stăpânul sau servitorul vor să se folosească de aceste drepturi de-a respinge serviciul, trebuie să înștiințeze partea cealaltă în timp de 8 zile socotite dela ziua, când au aflat despre piedecă. Cine socotește nedreaptă cauza ruperii contractului, poate face recurs la pretura sau căpitanul orașului, și anume în timp de 8 zile socotite dela ziua, când a primit înștiințarea. Hotărîrea preturei trebuie îndeplinită numai decât, chiar dacă s'ar face recurs contra ei.

Când e făcut contractul pe un an, partea, care voiește să nu-l mai țină, trebuie să înștiințeze despre aceasta pe cealaltă parte cu două luni înainte de ce se termină anul de slujit. Alminteri contractul se socotește prelungit pe încă un an.

Când pleacă servitorul, stăpânul e dator să scrie în cărticica de slujit tot ce se cere în rubricile dela sfârșitul ei, dar numai după adevăr. În cărticică nu e ertat să scrie stăpânul ceva despre cum a fost sluga, că a fost harnică sau leneșă etc. Dacă cere însă servitorul, stăpânul îi poate da un certificat despre portarea lui.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e însemnată după *Calendarul vechiu*.)

20 Februarie: Alămor, Beba veche, Bistrița, Comloș (Bănat), Ferihaz, Gyoma.

21 Februarie: Abrud, Carțfalău.

22. Februarie: Cagu.

24. Februarie: Coroslăul de pe Someș, Mediaș, Petriș.

25. Februarie: Dalboșeț.

26. Februarie: Halmagiu mare.

27. Februarie: Almakerék, Budapesta, Csanadul sârbesc și nemțesc, Oluș, Chiroc, Haroscherec, Olafalău mare, Oradea mare, Zarand.

28. Februarie: Cincul mare, Dezna, Sighetul Marmăției.

1 Martie: Hadad, Orăștie.

2 Martie: Aletea, Baia de Oriș, Făget, Sepsî-Sân-Georgiu.

3 Martie: Brad, Sighișoara, Șomcuta-mare, Timișoara.

4 Martie: Oubin.

5 Martie: Bălcaciu, Deta (Timiș).

6 Martie: Apoldul mare, Berzava, Bihăș, Ciuc-Sân-Domocos, Agârbiciu (com. Turda-Arieș), Gârcioi, Jombolia, Mănăsturul ung, Morisdorf, Paraid.

7 Martie: Apold, Baia-mare, Vințul de sus.

În aceste zile se țin în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1-2 zile mai înainte.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Ediția și tiparul: „Tipografia Poporului”.

„BRĂDETUL” institut de credit și economii societate pe acții în Orlat.

Convocare.

Domniia acționari ai institutului de credit și economii „BRĂDETUL”, societate pe acții, se invită conform §-lui 19 din statutele societății la a

XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Orlat la 23 Martie n. 1911, 9 ore a. m., în localitatea institutului pe lângă următorul

PROGRAM :

1. Raportul dir. despre rezultatul anului de gestiune 1910 și propunerile acestuia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Deciziune asupra compturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea a doi suplenți în comitetul de supraveghiere cu mandat de 2 ani.
5. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
6. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

52 1—1

Domniia acționari, cari în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății, doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poștiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului, cel mult până la 23 Martie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.

Orlat, în 27 Februarie 1911.

Direcțiunea.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1910.

Activa—Vagyon MÉRLEG számla 1910. december hó 31-én. Pasiva—Teher

		K f			K f
Cassa în numărar — Pénztár készlet		12,352'88	Capital de acții 500 bucăți — Rész-		
Escont — Váltó kölesön		63,435'—	vénytőke à 50 Kor.		25,000'—
Impr. pe obligațiuni: — Kötvény köles:			Depuneri spre fructif. — Betétek		371,622'47
a) pe ipotecă — Jelzálogra		99,474'—	Fond de rezervă — Tartalék alap		50,000'—
b) pe oblig. cu caventi — Kezesség		188,049'54	Fond de binefacere — Jótékonycélu		
Depuneri proprii — Saját betétek		44,679'37	alap		5,817'14
Impr. de cont-curent — Folyószámla		55,276'—	Fond de penziune — Nyugdíj alap		4,357'38
Casa institutului — Az intézet épülete		7,000'—	Fond special de rezervă — Külön		
Anticipațiuni — Előlegek		209'35	tartalékalap		487'53
Mobilier — Felszerelés	550'—		Interese transitoare — Átmeneti ka-		
după amort. — leírás után	50'—	500'—	matok		3,339'23
Efecte — Értékpapírok		1,200'—	Divid. neridicată — Fel nem vett		
Diverși debitori — Különféle adósok		200'—	osztalék		24'—
			Diverși creditori — Különfélék		895'86
			Profit curat — Tiszta nyereség		10,832'53
					472,376'14
		472,376'14			

Contul Profit și Perdere.

Eșite—Kiadás Veszteség és nyereség számla. Intrate—Bevételei

		K f			K f
Interese la dep. spre fruct. — Betéti			Diverse interese: — Különféle kamatok:		
kam.		18,002'—	dela escont — váltók után		5,074'80
Spese administrative: — Kezelési költség:			„ imprum. pe ipotecă — jelzá-		
a) spese de cancelarie — irodai			logra		8,555'92
költségek		1,495'03	„ imprum. pe obligațiuni cu ca-		
b) contribuțiune dir. — egyenes adó		1,774'98	venti — kezések		15,546'56
c) darea com. — megyei pótdadó		329'08	„ cont-curent — folyó számla		2,388'61
d) arunc. comunal și cameră — kö-			„ depuneri proprii — saját be-		
zségi pótdadó és kamarai		1,213'05	tétek		1,438'40
e) competență — illeték		9'84	Interese de întârziere — Késedelmi		
f) darea după interes. depunerilor			kam.		1,015'75
— betéti kamatok után		1,800'20	Provizioane — Jutalék		2,682'91
Salare — Fizetések		2,400'—	Competință — Illeték		1,824'66
Marce de prezență — Jelenléti jegyek		950'—	Chirie — Házbér		330'—
Amort. din mobilier — Felszerelés-					
ből leírás		50'—			
Profit curat — Tiszta nyereség		10,832'53			
		38,857'61			38,857'61

Orlat, la 31 Decembrie 1910.

Dr. George Prunaș m. p., Joan Manta m. p., Dionisiu Aaron m. p., Alexandru Dregan m. p.
prezident. v.-prezident. cassar. secretar.
Ludovic Pesamosca m. p., Joan Hanzu m. p., Valeriu Popoviciu m. p., Joan Jiu m. p.,
contabil. membru în dir. membru în dir. membru în dir.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat bilanțul prezent, precum și contul profitului și al perderilor și asemănându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină consonanță cu acestea. — Aלויריטת felügyelő bizottság a jelen mérleg számlát, valamint a nyereség és veszteség számlát a fő és segédkönyvekkel összehasonlítván, azokkal megegyezőnek és helyesnek találta.

Orlat, la 27 Februarie 1911.

Dr. Joan Stroia m. p., Joan Rebeș m. p., Aurel Decei m. p., Costantin Pop m. p.,
prezident. rev. expert al „Solidaritătii”.

No. 366—1911

41 2—2

Publicațiune.

Comuna *Avrig* esarândează pe calea licitațiunii publice, ce se va ținea în *6 Martie 1911, 8 ore a. m.*, în cancelaria comunală *pășunatul*, din următorii munți și anume:

1. „Avrigelul“ cu prețul strigărei de 1815 cor.
2. „Surul“ cu prețul strigărei de 806 cor.
3. „Olăbucetul“ cu prețul strigărei de 243 cor.

Vadiul 10% dela prețul strigărei. Periodul de arândă este anii 1911, 1912 și 1913.

Condițiunile mai deaproape să pot vedea la primăria comunală.

Avrig, în 20 Februarie 1911.

PRIMĂRIA COMUNALĂ:

Sperlea
primariu

Răduțlu
not. com.

O fetiță română

din familie bună, în etate de 14 ani, are dorință a intra într-o casă bună germană, unde ar putea face oare cari servicii la copii mici sau în casă. Informații mai deaproape se dau la administrația „Foi Poporului“ în Sibiu.

Casă de vânzare.

În *Sibiu*, *Poarta Turnului*, să așă de vânzare o casă frumoasă, constatătoare din 4 odăi și 3 culine, curte, șură și pivniță. Casa e instalată cu lumină electrică și e foarte potrivită pentru o cămină cu boltă, măieraiu etc. Informații se dau la administrația „Foi Poporului“.

47 1—5

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt cetite de mii de persoane de pretențiozitate, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratice sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOI POPORULUI“.

Casele

din *Sibiu*, *Grabengasse Nr. 5* (4 chilii, cu lină, grădină frumoasă și curte) și *Schwimm-schulgasse Nr. 22* (2 chilii, cu lină, grajd, grădină mare și curte) sunt din mână liberă de vânzare. Deslușiri dă dl **N. Cădea**, *Sibiu*, *dramul Căsnădiei Nr. 6*.

43 2—

Picurii de stomach

de Brády

cu

Maica Domnului de Mariazell
ca marcă de scutire,

și pentru aceasta numite „picurii de stomach de Mariazell“, sunt cel mai bun leac, valorat de 80 ani, contra la orice *suferință de mistuire, arsuri de stomach, îngrășare, dureri de cap și de stomach, colică, insomnie, lipsa de sânge, anemie etc.* Să capătă în farmacii cu prețul de 90 fileri și Cor. 1-60. 6 sticle cu Cor. 5-40, 8 sticle duble cu Cor. 4-80, expediază franco producătorul **C. Brády**, farmacia „Regele Ungariei“ *Viena, I. Fleischmarkt 2*. Depou 5.

Să fim atenți la marca de scutire cu *Maica Domnului de Mariazell*, pachetare roșă și subscrierea, *ca pe chipul din clișeu de aci*. 28 4—25
În *Sibiu* se așă de vânzare în apotecile: **A. Teutsch, C. Morscher, G. Fabritius.**

↳ **Mugurul** ◀ Insoțire economică-comercială **Elisabetopole**
(Erzsebetváros, Kisküküllő vm.)

ALTOI DE VIE

calitate distinsă, pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină. — Se așă de vânzare la:

Insoțirea economică „**Mugurul**“, **Elisabetopole** (Erzsebet-comercială, város, Kisküküllő vm.)

Material disponibil în altoi peste **două (2) milioane.**

Școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă. — La cumpărări pe credit 316 12— cele mai ușoare condițiuni. — Plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț-curent și instrucțiune gratis și franco. — Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi.

Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid!

Trimiteți băleți la cursul practic de altoit!

Replantați-vă vilie cu altoi dela firma română!

Carol F. Wultschner

mehanic

Sibiu, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43.

Primul institut sibiian

cu forță motoră electrică și Dynamo

pentru nichelat, spoire cu aramă, cu aramă galbină (cioale) și cu argint a tot felul de obiecte de metal. — Lucru solid și durabil. Prețuri foarte ieftine.

Cel mai ieftin și mai bun izvor pentru cumpărare de

mașini de cusut și biciclete.

273 9—

Atelier pentru repararea bicicletelor și mașini de cusut

Primește spre executare ferestri (vitrine) moderne la prăvălii, instalează localuri pentru măcelari cu toate recvizitele trebuincioase.

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

strada Căsnădiei Nr. 30. SIBIU. strada Căsnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Aduc la cunoștința onoratului public, că mi-au sosit cele mai nouă stoffe engleze și indigene pentru sezonul de iarnă și primăvară — astfel că stau la dispoziția on. public pentru a efectui ori-ce comande în branșa croitoriei după modelele cele mai nouă.

— Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. —

Sprrijiniți industria română!

292 9—

Singurul institut de asigurare ardelen

„TRANSYLVANIA“

Strada Căsnădiei 5.

SIBIU

Strada Căsnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eține, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spesa de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

18 57—

Șumele plătite pentru pagube de foc până la sfârșitul anului 1909 K 4.831,168-51

Capitalul asigurate pe viață 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu foc K 112.045,412—
sfârșitul anului 1909 (viață) „ 10.847,132—
Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.309,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Căsnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, resolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbește în persoană cu referențial cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijloceri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

**Cine are
Pari de vie
de vânzare?**

Mai mulți economi români dintr-o comună doresc să cumpere un vagon sau ceva mai puțini pari de vie. Cine are de vânzare sau știe, că de unde s'ar putea cumpăra, binevoiescă a scrie la Administrația „Foi Poporului”.

39 2-2

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de iarnă
în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquette, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Baglam”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a strage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

Uniforme pentru voluntari, șau și tot felul de articoli de uniformă, după prescripție croitorii cea mai nouă.

C-e-e? Tata mi-a permis. Sunt numai învârtori de cigarette JACOB-ANTINICOTIN.

Atențiune! Veritabile numai în cutii mici de cigarette cu numele JACOBI. — Fiecare carton conține chipuri interesante Röntgen

33 3-26

Nu cumpăra

nimic altceva contra

TUSEI

răgușelei, catarului, slegmel, catarului bronchial și de gât, și numai

Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** „Trei brași”

5900 atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

1 pachet 20 și 40 fil. 1 dosă 60 fil.

Se capătă în toate apotecele, dragneriile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Atențiune!

50,000 părechi de ghete.

4 părechi de ghete numai cor. 750

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost încredințat a cheita o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecareia 2 păr. ghete cu șinoare, pentru domni și 2 păr. pentru dame, de piele brună sau neagră, găsoasă, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform Nr. Toate 4 părechile costă numai 7 cor. expediție per rambursă.

H. Spingarn, Export de ghete

Oracova Nr. 137. 9 16-

Schimbul e admis sau banii retour.

Vier

de 1 1/2 an, rassa Berkshire curată, provăzută cu certificat, se află de vânzare în Sarmare la Nr. 444. 50 1-1

Mere frumoase

vre-o 50 de ferdele, se află de vânzare cu preț moderat. Adresa se află la administrația „Foi Poporului”. Pentru răspuns este a se adăuga o marcă de 10 bani.

O grozavă greșală

a făcut acela, care n'a fost prevăzător și contra reumei, podagrei, junghinilor din coaste, durerii de membra, durerilor de șole și spate, de picioare etc., n'a folosit veritabilul

REPARATOR al lui Kriegner

ci vreo imitație. Noi recomandăm deci fiecărui reumatic și fiecui, care suferă de boalele de mai sus, de dureri provenite din curent răcire, să folosească numai decât 80 3-6

REPARATORUL veritabil al lui Kriegner

care să produce singur în farmacia lui Kriegner, Budapest Kalvin tér, astfel aici au să se adreseze comanda. O sticlă mică costă 1 Cor., una mare 2 Cor. Pe postă franco 5 sticle mici 5 Cor. sau 3 sticle mari 6 Cor. Acest leac vechiu și escelent e mai bun ca orice Franzbrantwein, fiindcă vindecă după o singură fricțiune. — La comanda să fiți atenți la adresă, ca să nu căpătați imitații.

Cine este dușmanul plăcerii la viață?

Cartea cu acest titlu se trimite gratis.

Depozitul meu de

Pietri de moară

oferă o mare alegere în cele mai bune

Pietri de moară veritabile franțuzești

” ” ” poleite (ce se ferecă de sine)

” ” ” Cinquantin

” ” ” Trachit

25 4-6

în diferite mărimi și pe lângă prețuri moderate.

AND. RIEGER, Sibiu.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteriței Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul său, unde se execută tot felul de lucrări ce se țin de branșa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 1-52

Ingrădituri uimitor de ieftine!

Invențiune
senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

împletiturii Hungaria

patentată. 44 1-12

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30 fileri și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker

fabrică de țesătură de sârmă, de îngăditură din împletituri și de gratii

Budapesta VIII, Ūlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientios. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

Sprînjîni industria națională!

OPINCI

de ori ce calitate precum și **piei în-
tregi pentru opinci** se află
23 5-6 de vânzare la

Ioan Grecu

maiestru pielar în **Porcești** (Verestorony).

Vinuri de masă escelente,

de la 52 și 60 fileri la cumpărare
de cel puțin 50 litre ofere negustoria
143 19- de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezuilor 20

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

Este trist, — dar în realitate adevărat că în
crampa de ani e bătătoare în ochi mulțimea acestor
cazuri, a căror etiologie și surori trupești sunt atro-
fice și care în urma urziturii din tinerețe și prin
deprinderi rele și-au adâncit sistemul nervos și
guberna spirituală. E timpul suprema sa așezării
eterni încredințare să se pună capăt. Trebuie să fie
cineva care să dea tinerimii destăvuirii binevoitoare,
sigur și amănunțite la tot ce privește viața sexua-
lă, — trebuie să fie cineva căruiă oamnei să-și
încredințeze fără teamă, fără sîmă și cu încredere
secretele lor secrete. Dar eu e în deajuns lăz și
sentiment aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne
adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos,
care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale
și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual scindă
stăruind apoi va facea existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru
acest scop e institutul reunit în toată țara și
Dr. PALOCCZ, medic de spital, specialist,
(Budapesta VII, Băkóci-ut. 19), unde pe lângă
discreția cea mai strictă, primește ori-cine (scît băr-
bați cât și femei) destăvuirii asupra vieții sexuale,
unde sîngele și surorile trupești ale bolnavului să
curăță, nervii să se întărească, tot organismul să se
întărească de misterile de boală, căburile sufletești
să se întărească.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr.
PALOCCZ vindecă deja de ani de zile repede și
radical cu metoda sa proprie de vindecare
tubă și casurile cele mai negre, canale sifilitice,
boala de țevă, bașică, nervi și țira apăsătoare, lace-
gaturile de confuzie a minții, urmările onanității și
sib sifiliticului, erecțiile de apăzică, slăbirea puterii
întrîntăreși (impotență), vîtmăturile, boala de sînge
de piatră și toate boalele organelor sexuale feme-
nești. Pentru femei e sală de așteptare separată
și cure separată. În casace privește cura, după-
cară se este pîedecă, căci dacă cineva, din ori ce
cauză ar putea veni în persoană, atunci cu plă-
cere și se va de răspuns amănunțit foarte discret
prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se scrie
numai marca de răspuns.) Limba română se vor-
bește perfect. După încheierea curei, epistolele se
sîd, cele la dorință să retrimită în scris. Institutul se
îngrijeste și de medicamente speciale. Vizitele se
primesc începînd dela 10 ore a. m. și pînă la 5 ore
p. m. (Duminică pînă la 12 ore a. m.) Adresa: Dr.
PALOCCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV,
Muzeeum-körut 18. 80 91-

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.,

inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

sute un leac de ceață valorat de mult, care
să folosească de mulți ani ca fricțiune sigură
— la podagră, reumatism și răceală.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțel va-
loare să fim precauți la cumpărare
și să primim numai sticle originale în
ștule cu marca de scutire „Anker“ și cu
numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40
și Cor. 2— să capătă aproape în toate far-
meciile. Deposit principal la Iosif Török,
farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga.

Șoseauă Elisabeta Nr. 5 nou.

Expeditie silnică. 293 31-43

In loc de Coroane 40
numai 10. Minunat ceas de aur electro-
remontoar, 5 ani garanție. Contra ramburs.
H. Weisz Ujbánya (Ungaria).
23 5-6

ATENȚIUNE

50,000 pîrechi de ghete!

4 pîrechi de ghete numai pentru Cor. 7-50.
Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici
mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de
ghete adînc sub prețul de fabricare. De aceea cu
vînd ori și cui 2 pîrechi de ghete cu pînoare pen-
tru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau
neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu
cule, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după
măsură. Toate 4 pîrechile costă numai Cor. 6 50.
Expedare cu rambursă. 4 5-

C. GRÖNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.
Schimbul e admis și banii retour.

500 Coroane

plătoso celui-ce ar mai
cîpăta vre-odată durere
de dinți ori îi va miroși gura după-ce va folosi apa
de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bar-
tilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu:
la farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27;
strada Cișnădiei 69; ulița Turuhului (Saggasse); ulița
Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gustarității
și str. Cișnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herberich.
Sebeșul-sășos: farmacia Lederhüger; Sighisvoara:
farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți
a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine
plătite. La locurile unde nu să poate cîpăta, trimis
7 sticle cu 8 cor. 80 fl. franco. 28 26

Serviciu solid, prompt și conștiințios.

PRIMA FABRICĂ

transilvană ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și lăcătușerie de artă și construcție

instalată cu forță electrică 11 8-30

E. PURECE, Sibiu—Nagyszeben

Strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

Cataloage de prețuri gratis și franco.

Auleo!

Afuriata de tuse
mă înneacă.

La tusa, răgușală și întrocărare ajută
sigur și repede

Pastilele de piatră ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mîncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fl.

Depoul central:
farmacia „La palatin“
Budapest, VI, Váci körut 17.

Trăiască

Pastele lui Egger
mă scîpară iute.

In Sibiu să poate cîpăta la Guido Fabritius, Carol Moscher, Carol Müller, E.
Rummel, Karl Pissel, August Teutsch.
In Sebeș la Wilhelm Lederhüger și Ludvig Binder. 264 21-26

Pîrțile constitutive dela mașina de tocat carne. a) Inel de cap, b) Disc
găurit, c) Cuțit, d) Șrof dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul, g) Tîle.

Cor. 1-80

— Fiecare să capătă separat. —

Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roată de repozit
taie pe minut	1/4	1/2	3/4	1	1	1 1/2	1 1/2	1 1/2	kg.
1 bucată cor.	8 10	3 80	5 80	6 20	6	12 50	9 50	19	—

Fiecare mașină, prin întroducerea unui umplător de cărnați se poate folosi cu umplător de cărnați
— 1 umplător de cărnați cor. — 46.

Cuțite de carne

sub garanție pentru fiecare bucată dela 86
pînă la 90 fileri — calitate bună dar fără
garanție dela 44 pînă la 68 fileri.

Oțel-magnet-diamant de Dick

Nr. 99 intr. lung. 36 cm. cor. 4 70
Nr. 88 intr. lung. 29 cm. cor. 3 90
Nr. 128 intr. lung. 19 1/2 cm. cor. 1 60

Cuțit de împuns

Nr. 7 cu mîner alb:
Lungimea tăieului 6 7 8
cor. 1 50 1 50 1 80

Cuțit de ucis

Nr. 8 plăsele polite cu împunsătoare de
aramă:
Lungimea tăieului 4 1/2 5 5 1/2 6 7 8
cor. 2 10 2 40 2 70 2 90 3 — 2 60

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamă, cele mai bune, ce le pot recomanda.

CAROL F. JICKELI

SIBIU și ALBA-IULIA.

„SPERANȚA”, institut de credit și economii, soc. pe acții în Hosman.

„SPERANȚA”, takarék- és hitelintézet részvénytársaság Holczmánya.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „SPERANȚA”, societate pe acții să invite, conform §§-lor 15 și 16 ai statutelor societății, la a

III-a adunare generală ordinară

care să va ține în Hosman (Holczmány), *Duminică, în 26 Martie 1911 st. n. la 11 ore a. m.*, în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea (și constituirea) adunării (§. 21).
2. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului de gestiune 1910 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Distribuirea profitului curat și darea absolutoriului.
4. Propunerea direcțiunii pentru urcarea capitalului societar.
5. Propunerea direcțiunii pentru cumpărarea unor case pe sama institutului.
6. Alegerea alor 2 membri în direcțiune (§. 77).

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 18, 19 și 25 (cu privire la urcarea capitalului) din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Sâmbătă, în 25 Martie st. n. a. la 12 ore din zi, la cassa institutului în Hosman, Hosman, în 19 Februarie 1911.

Direcțiunea.

Meghívó.

A „SPERANȚA”, takarék- és hitelintézet részvénytársaság t. cz. részvényesei az alapszabályok 15 és 16 §§-ai értelmében ezennel meghívottnak a Holczmányon 1911. évi márczius hó 26-án d. e. 11 órakor az intézet helyeiseiben megtartandó

III-ik rendes közgyűlésre**TÁRGYSOROZAT:**

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása (az alapszab. 21-a ért.)
2. Az igazgatóságnak az elmúlt üzleti évről szóló jelentése, az 1910-ik évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
4. Az igazgatótag indítvány az alaptőke, felemelése iránt.
5. Az igazgatótag indítványa az intézet részére való házak vásárlása iránt.
6. Két igazgatósági tag választása (az alapszab. 77 §-a értelm.)

A részvényes urak, a kik a társaság 18, 19 és 25 (alaptőke fel-emelés) §§-i értelmében a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik útján szándékoznak résztvenni, felkérem, hogy részvényeiket és esetleg meghatalmazási okmányaikat az intézet pénztáránál legfeljebb 1911. évi márczius hó 25-ig d. e. 12 óráig bezárolag betétbe helyezték.

Holczmány, 1911. évi február hó 19-én.

Az igazgatóság.

Bilanț la 31 Decembrie 1910 — Mérlegszámla 1910. december hó 31-én

Activa — Vagyon			Pasiva — Teher		
	K	f		K	f
Cassa — Készpénz	3643	49	Capital societar — Részvénytőke	15000	—
Cambii — Váltók	78605	90	Fond de rezervă — Tartalékalap	1500	83
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	23496	—	Fond de binefaceri — Jótékonyalap	37	94
Efecte — Értékpapírok	200	—	Depuneri — Betétek	50442	24
Mobiliar — Felszerelés	K 436 17		Cambii reescompt — Visszeszámitolt váltók	83556	40
după amortizare — leírás után	43 62	392	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	1561	10
Spese de fondare — Alapítási költségek	K 62 40		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	32	81
20% amortizare — 20% leírás	12 48	49	Creditori — Hitelezők	7	92
Anticipațiuni — Előlegek		17	Cont-curent — Folyószámla	1970	—
			Profit curat — Tiszta nyeresemény	2296	12
	106404	86		106404	86

Contul Profit și Perderi — Nyereség- és Veszteség-számla

Eșite — Kiadások			Venite — Bevételek		
	K	f		K	f
Interese la depuneri — Betéti kamatok	2910	86	Interese de escompt — Leszámitolási kamat	K 5751 74	
Interese la reescompt — Visszeszámitolási kamat	1612	50	Interese dela imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök utáni kamat	1073 80	6825 64
Salare — Fizetések	150	—	Provizione — Jutalék	974	88
Spese — Költségek	K 214 55		Alte venite — Egyéb jövedelmek	375	96
Chirie — Házbér	62 48				
Porto — Postadíj	57 70	334			
Contribuțiune directă — Egyenes adó	K 422 64				
Contrib. 10% dela int. de dep. — 10%-os betéti kamatazó „	265 31				
Competință de timbru — Illeték	128 02	815			
Amortizare: — Leírás:					
din mobiliar — a felszerelésből	K 43 62				
din spese de fondare — alapítási költségekből	12 48	56			
Profit curat — Tiszta nyeresemény	2296	12			
	8175	78		8175	78

Hosman — Holczmány, la 31 Decembrie 1910.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

I. Pampu m. p. Dr. Ioan Fruma m. p. Iosif Vasile m. p. Nicolae Pampu m. p. Ioan Petru m. p. N. Vasile m. p. I. Vasile m. p. Toma Steva m. p.
dir. ex. — vezérig. dir. ex. subst. — vezérig. helyett. cassar — pénztárnok

I. Lissai m. p., revisor-expert al „Solidarității” — a „Solidaritatea” szakvizsgálója.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare — Megvizsgáltatott és a fő- és segéd-könyvekkel összehangzásban találtatott Hosman — Holczmány, la 5 Februarie 1911.

Comitetul de supraveghiere: — Felügyelő-bizottság:

I. Morar m. p., președinte — elnök Nicolae Pinciu m. p. Ioan Comșa m. p. Ioan Olar m. p. Ioan Caliman m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.**Onorată adunare generală!**

Subsemnatul comitet de supraveghiere a scontrat în decursul anului de mai multe ori cassa societății și a revăzut cărțile de contabilitate aflându-le totdeauna în cea mai bună ordine.

De asemenea a examinat din poziție în poziție bilanțul pe anul 1910 de gestiune precum și contul profit și pierderi, pe cari le-a aflat în ordine cu registrele institutului.

Referitor la împărțirea profitului curat suntem de acord cu propunerea direcțiunii. Deci, pe baza acestui raport propunem On. adunării generale să binevoiască a lua spre știre aprobătoare bilanțul, a primi proiectul relativ la împărțirea venitului curat și a da absolutor pe anul 1910 atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere.

Hosman, în 5 Februarie 1911.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő-bizottság:

I. Morar m. p., președinte — elnök Ioan Olariu m. p. Ioan Comșa m. p. Nicolae Pinciu m. p. Ioan Caliman m. p.

Observare: Raportul anual al Direcțiunii să poate vedea în oarele oficiale în localul institutului.

Jegyzet: Az igazgatóság évi jelentése hivatalos órákban az intézet helyeiseiben tekinthető.

Direcțiunea. — Az igazgatóság.